

**ZGŁOSZENIE ZAINTERESOWANIA PRACAMI NAD PROJEKTEM
USTAWY O KRYPTOAKTYWACH („PROJEKT USTAWY”)**

(tytuł projektu założeń projektu ustawy, projektu ustawy lub projektu rozporządzenia - zgodnie z jego treścią udostępnioną w Biuletynie Informacji Publicznej lub informacją zamieszczoną w wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów, Prezesa Rady Ministrów albo ministrów)

A. OZNACZENIE PODMIOTU ZAINTERESOWANEGO PRACAMI NAD PROJEKTEM

1. Nazwa: **Fundacja na rzecz Innowacji Finansowych FinTech Polska („FinTech Poland”)**
2. Adres siedziby: ul. Migdałowa 1, 02-796 Warszawa
3. Adres do korespondencji i adres e-mail: j.w.

**B. WSKAZANIE OSÓB UPRAWNIONYCH DO REPREZENTOWANIA
PODMIOTU WYMIENIONEGO W CZĘŚCI A W PRACACH NAD
PROJEKTEM**

Lp.	Imię i nazwisko	Adres
1	Piotr Brewiński	pbrewinski@fintechpoland.com
2	Aneta Girdwoyń	agirdwoyn@fintechpoland.com
3	Zuzanna Krauzowicz	zkrauzowicz@fintechpoland.com
4	Paweł Widawski	pwidawski@fintechpoland.com

**C. OPIS POSTULOWANEGO ROZWIĄZANIA PRAWNEGO, ZE WSKAZANIEM
INTERESU BĘDĄCEGO PRZEDMIOTEM OCHRONY**

Opis postulowanych rozwiązań prawnych ze wskazaniem interesu będącego przedmiotem ochrony został przedstawiony w piśmie Fundacji FinTech Poland z dnia 8 marca 2024 r. zawierającym uwagi i komentarze do Projektu Ustawy wraz z propozycjami zmian konkretnych przepisów Projektu Ustawy.

D. ZAŁĄCZONE DOKUMENTY

1. Aktualna informacja z KRS Fundacji

**E. Niniejsze zgłoszenie dotyczy uzupełnienia braków formalnych zgłoszenia
dokonanego dnia 8 marca 2024 r.**

F. OSOBA SKŁADAJĄCA ZGŁOSZENIE

Paweł Widawski
Piotr Brewiński

**G. KLAUZULA ODPOWIEDZIALNOŚCI KARNEJ ZA SKŁADANIE
FAŁSZYWYCH ZEZNAŃ**

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.
(podpis)

* Jeżeli zgłoszenie nie jest składane w trybie art. 7 ust. 6 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa, treść: "– Zgłoszenie zmiany danych" skreśla się.

** Niepotrzebne skreślić.

Pouczenie:

1. Jeżeli zgłoszenie ma na celu uwzględnienie zmian zaistniałych po dacie wniesienia urzędowego formularza zgłoszenia (art. 7 ust. 6 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbiningowej w procesie stanowienia prawa) lub uzupełnienie braków formalnych poprzedniego zgłoszenia (§ 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 sierpnia 2011 r. w sprawie zgłaszania zainteresowania pracami nad projektami aktów normatywnych oraz projektami założeń projektów ustaw (Dz. U. Nr 181, poz. 1080)), w nowym urzędowym formularzu zgłoszenia należy wypełnić wszystkie rubryki, powtarzając również dane, które zachowały swoją aktualność.
2. Część B formularza wypełnia się w przypadku zgłoszenia dotyczącego jednostki organizacyjnej oraz w sytuacji, gdy osoba fizyczna, która zgłasza zainteresowanie pracami nad projektem założeń projektu ustawy lub projektem aktu normatywnego, nie będzie uczestniczyła osobiście w tych pracach.
3. W części D formularza, stosownie do okoliczności, uwzględnia się dokumenty, o których mowa w art. 7 ust. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbiningowej w procesie stanowienia prawa, a także pełnomocnictwa do wniesienia zgłoszenia lub do reprezentowania podmiotu w pracach nad projektem aktu normatywnego lub projektu założeń projektu ustawy.
4. Część E formularza wypełnia się w przypadku uzupełnienia braków formalnych lub zmiany danych dotyczących wniesionego zgłoszenia.

Podpis jest prawidłowy

Dokument podpisany przez
Paweł Konrad Widawski
Data: 2024.03.15 11:39:20
CET

Podpisano przez /Signed by:
PIOTR BREWIŃSKI
Data /Date: 2024.03.13 16:27

mSzcOfir

Warszawa, 8 marca 2024 r.

Ministerstwo Finansów
ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Szanowni Państwo,

Fundacja na rzecz Innowacji Finansowych Fintech Polska („Fundacja FinTech Poland”) w związku z publikacją na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, projektu z dnia 22 lutego 2024 r. ustawy o kryptoaktywach, nr UC2 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów, („Projekt”, „Projekt Ustawy”), poniżej przekazuje uwagi i komentarze do Projektu Ustawy wraz z propozycjami zmian konkretnych przepisów Projektu. Zwracamy się o analizę przedstawionych uwag oraz uwzględnienie zaproponowanych zmian, które mają na celu wzmocnienie konkurencyjności polskiego rynku kryptoaktywów. Co w dalszej perspektywie, mamy nadzieję, będzie przyczynkiem do odnowy całego, polskiego rynku kapitałowego.

Fundacja Fintech Poland w pełni podziela wyrażone w pkt. 1 preambuły do Rozporządzenia 2023/1114¹ założenie prawodawcy europejskiego wskazujące, że promowanie i wykorzystanie przełomowych technologii w sektorze finansowym, w tym wykorzystania technologii rozproszonego rejestru (DLT), leży w interesie Unii Europejskiej i państw członkowskich, a branża kryptoaktywów przyczyni się do wzrostu gospodarczego i nowych możliwości zatrudnienia obywateli Unii Europejskiej. Jednocześnie w pkt. 6 preambuły MiCAR wskazany jest inny cel regulacji, jakim jest potrzeba utrzymania konkurencyjności państw członkowskich na światowych rynkach finansowych i technologicznych oraz zapewnienie klientom korzyści w postaci dostępu do tańszych, szybszych i bezpieczniejszych usług finansowych oraz zarządzania aktywami. Dlatego też uznajemy, że na poziomie krajowym jednym z celów ustawy dostosowującej polskie otoczenie regulacyjne do MiCAR powinno być utrzymanie wysokiego poziomu konkurencyjności polskiego rynku kryptoaktywów.

Niniejszy dokument składa się z dwóch części. W pierwszej z nich przedstawimy najważniejsze, zidentyfikowane komentarze ogólne, mające zwykle zastosowanie bardziej horyzontalne do Projektu oraz postulowane zmiany, na których zależy nam najbardziej w związku z tym, że są to zmiany, które realnie mogą wpłynąć na rozwój polskiego rynku kryptoaktywów. Drugą część dokumentu stanowi tabelaryczne zestawienie szczegółowych uwag do Projektu Ustawy wraz z postulowanymi zmianami i odniesieniami do poszczególnych przepisów Rozporządzenia 2023/1114.

I. ZAGADNIENIA OGÓLNE

1. Gold-plating Rozporządzenia 2023/1114 przez Projekt Ustawy

Na wstępie wskazujemy, że przepisy Projektu w zakresie obowiązków informacyjnych realizowanych względem organu nadzoru oraz w odniesieniu do odpowiedzialności cywilnej w związku z dokumentem informacyjnym zostały w Projekcie uregulowane zbyt szeroko w porównaniu do przepisów MiCAR.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1114 z dnia 31 maja 2023 roku w sprawie rynków kryptoaktywów oraz zmiany rozporządzeń (UE) nr 1093/2010 i (UE) nr 1095/2010 oraz dyrektyw 2013/36/UE i (UE) 2019/1937; „MiCAR”, „Rozporządzenie 2023/1114”.

W kontekście obowiązków informacyjnych przepisy MiCAR zezwalają państwom członkowskim na zastosowanie bardziej rygorystycznych rozwiązań w zakresie uprawnień organów nadzoru (poprzez posłużenie się w art. 94 ust. 1 Rozporządzenia 2023/1114 sformułowaniem: „*właściwe organy muszą posiadać - zgodnie z prawem krajowym - co najmniej poniższe uprawnienia nadzorcze i dochodzeniowe*”). Pomimo tego kształt uprawnień organu nadzoru zaproponowany przez projektodawcę jest zbyt daleko idący wykraczający poza cel regulacji wskazany w pkt. 98 preambuły do MiCAR:

„Właściwe organy powinny też posiadać wystarczające uprawnienia do nadzorowania emisji, publicznego oferowania oraz dopuszczania do obrotu kryptoaktywów, w tym tokenów powiązanych z aktywami lub tokenów będących e-pieniędzem, a także do nadzorowania dostawców usług w zakresie kryptoaktywów. Uprawnienia te powinny obejmować uprawnienie do zawieszenia lub zakazania oferty publicznej lub dopuszczenia do obrotu kryptoaktywów lub świadczenia usług w zakresie kryptoaktywów, a także do prowadzenia dochodzeń w sprawie naruszeń przepisów dotyczących nadużyć na rynku. Emitenci kryptoaktywów innych niż tokeny powiązane z aktywami lub tokeny będące e-pieniędzem nie powinni być objęci nadzorem na mocy niniejszego rozporządzenia w przypadku, gdy emitent nie jest oferującym ani osobą ubiegającą się o dopuszczenie do obrotu”.

W naszej ocenie zaproponowany zakres i forma obowiązków informacyjnych, jakie mają być realizowane względem organu nadzoru przekraczają pojęcie wystarczających uprawnień do nadzorowania emitentów i dostawców usług w zakresie kryptoaktywów, co może prowadzić do ograniczenia rozwoju rynku cyfrowych aktywów w Polsce, co z kolei wpłynie na zmniejszenie konkurencyjności sektora i polskiej gospodarki. Należy spodziewać się rywalizacji państw członkowskich w zakresie wykreowania prężnego rynku kryptoaktywów poprzez implementację Rozporządzenia 2023/1114 na mniej rygorystycznych warunkach. Wobec czego, stwierdzić należy, że zaproponowane rozwiązania są zarówno sprzeczne z zasadą proporcjonalności jak i ograniczać mogą konkurencyjność oraz innowacyjność polskiego rynku. Jak stanowi bowiem pkt 6 preambuły do Rozporządzenia *ramy prawne dotyczące rynków kryptoaktywów powinny przewidywać proporcjonalne traktowanie emitentów kryptoaktywów i dostawców usług w zakresie kryptoaktywów, zapewniając tym samym równe szanse wejścia na rynek oraz bieżący i przyszły rozwój rynków kryptoaktywów.*

Tymczasem zaproponowany w projekcie ustawy kształt obowiązków informacyjnych realizowanych wobec organu nadzoru ma charakter *gold-platingu* regulacji europejskich przez prawo krajowe, co obniży konkurencyjność polskiego rynku. Zjawisko *goldplatingu* zostało uznane za negatywne i ograniczenie tej praktyki było jednym z postulatów Strategii Rozwoju Rynku Kapitałowego². Pomimo że Strategia Rozwoju Rynku Kapitałowego obowiązywała do 2023 roku, to jednym z jej celów było wypracowanie na przyszłość standardu unikania *gold-platingu* i zachowania zasady proporcjonalności. Ponadto, propozycja przyjęcia przepisów bardziej restrykcyjnych niż przewidziane prawem unijnym powinna zostać poprzedzona konsultacjami z podmiotami, których te przepisy dotyczą.

W przypadku określenia zasad odpowiedzialności podmiotów sporządzających dokument informacyjny, projektodawca rozszerzył zasady jej ponoszenia wskazane w Rozporządzeniu MiCA o podmioty sporządzające i biorące udział w sporządzeniu dokumentu informacyjnego. Taka propozycja nie znajduje odzwierciedlenia w postanowieniach Rozporządzenia MiCA, które zarówno w art. 15, art. 26 oraz art. 52 nie przyznaje państwom członkowskim kompetencji do rozszerzenia odpowiedzialności za dokument informacyjny o podmioty sporządzające i biorące udział w jego sporządzeniu. Dla porównania tzw. rozporządzenie prospektowe³, w art. 11 ust. 1 wskazuje, że: *„Państwa członkowskie zapewniają, aby odpowiedzialność za informacje podane w prospekcie oraz w każdym suplemencie do niego spoczywała co najmniej na emitencie lub jego organach administracyjnych, zarządzających lub nadzorczych, na oferującym, osobie wnioskującej o dopuszczenie do obrotu na rynku regulowanym lub podmiocie zabezpieczającym, w zależności od przypadku”.* Użycie przez unijnego ustawodawcę sformułowania „co najmniej”, daje państwom członkowskim możliwość rozszerzenia odpowiedzialności prospektowej, co znalazło odzwierciedlenie w stosunku do podmiotów sporządzających i biorących udział w sporządzeniu prospektu (art. 22 ust. 4 pkt 5 UOP⁴).

² Uchwała nr 114 Rady Ministrów z dnia 2019 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Rynku Kapitałowego, s. 38-39, źródło: <https://www.gov.pl/web/finanse/strategia-rozwoju-ryнку-kapitałowego> [dostęp: 5.03.2024].

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1129 z dnia 17 czerwca 2017 roku w sprawie prospektu, który ma być publikowany w związku z ofertą publiczną papierów wartościowych lub dopuszczeniem ich do obrotu na rynku regulowanym oraz uchylecia dyrektywy 2003/71/WE [dostęp: 5.03.2024].

⁴ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz.U. 2005 nr 184 poz. 1539); „UOP”

Należy uznać, że sposób określenia odpowiedzialności podmiotów sporządzających i biorących udział w sporządzeniu dokumentu informacyjnego jest kolejnym przykładem *gold-platingu* i narusza zasadę proporcjonalności, co jest niezgodne z zasadami dobrej legislacji oraz postulatami Rady Ministrów dotyczącymi projektowania norm prawnych dotyczących rynku kapitałowego wyrażonymi w Strategii Rozwoju Rynku Kapitałowego.

Problem gold-platingu został zidentyfikowany w Projekcie w: art. 5 ust. 4, art. 5 ust. 5, art. 17 ust. 2, art. 18, art. 23, art. 25, art. 27 - 30, art. 48, art. 55 ust. 1, art. 56, art. 61, art. 69, art. 104, art. 105.

2. Rozróżnienie definicyjne pieniądza elektronicznego od tokena będącego e-pieniądzem („EMT”)

Zagadnieniem problematycznym, który pojawia się w kontekście kilku przepisów Projektu Ustawy, a także rezonuje na przepisach innych ustaw sektorowych, jest kwestia niejednoznacznego podejścia do rozróżnienia definicji pieniądza elektronicznego od EMT.

Naszym zdaniem w Projekcie Ustawy brakuje wyraźnego wskazania przez ustawodawcę, w jakim zakresie różnią się definicje pieniądza elektronicznego w rozumieniu uUP⁵ a emisji EMT w rozumieniu Rozporządzenia 2023/1114, w szczególności przy jednoczesnym doprecyzowaniu przez Ustawodawcę tejże definicji w Prawie Bankowym⁶ w art. 5 w ust. 2.

Zgodnie z literalną wykładnią art. 90 Projektu i zmian w zakresie art. 5 ust. 2 Prawa Bankowego oraz art. 48 ust. 2 rozporządzenia 2023/1114 token będący e-pieniądzem jest rodzajem pieniądza elektronicznego. Jednocześnie ustawodawca pozostawia definicję pieniądza elektronicznego ukonstytuowaną w art. 2 ust. 21a uUP bez zmian.

Dookreślenie możliwości emisji pieniądza elektronicznego, w tym tokenów będących e-pieniądzem w Prawie Bankowym oraz określenie tokenów będących e-pieniądzem jako rodzaju pieniądza elektronicznego, bez jednoczesnego dookreślenia tej definicji, bądź jej zakresu w przepisach źródłowych definiujących tokeny będące e-pieniądzem (np. w uUP, bądź w Projekcie) jest naszym zdaniem niewystarczające i może prowadzić do niezamierzonego zbiegu tych dwóch regulacji. Wymagania dotyczące pieniądza elektronicznego na gruncie uUP oraz wymagania dotyczące emisji tokenów będących e-pieniądzem na gruncie MiCAR są naszym zdaniem rozłącznymi zbiorami wymagań, co z resztą znajduje odzwierciedlenie choćby w motywie (18) Rozporządzenia 2023/1114, gdzie wskazano:

*„Pierwszy rodzaj obejmuje kryptoaktywa, które mają utrzymywać stabilną wartość dzięki powiązaniu z tylko jedną walutą urzędową. Takie kryptoaktywa **pełnią funkcję bardzo podobną do tej, jaką pełni pieniądz elektroniczny zgodnie z definicją zawartą w dyrektywie 2009/110/WE**. Podobnie jak pieniądz elektroniczny takie kryptoaktywa są elektronicznym substytutem monet i banknotów i mogą służyć do dokonywania płatności. Te kryptoaktywa należy zdefiniować w niniejszym rozporządzeniu jako „tokeny będące e-pieniądzem”.*

Uznanie tokenu będącego e-pieniądzem jako jeden z rodzajów pieniądza elektronicznego w propozycji definicji w art. 90 ust. 2 Projektu rodzi daleko idące skutki prawne i ryzyko nakładania się reżimów dwóch ustaw. Z punktu widzenia rozwoju tego biznesu jest też niepotrzebne i niepożądane.

Przykładowo, w przypadku zamiaru emisji tokenów będących e-pieniądzem, organ nadzoru, z uwagi na zakres zmian w Prawie Bankowym, odwoła się do definicji pieniądza elektronicznego znajdującej się w uUP i może uznać, że token będący e-pieniądzem musi spełnić wszystkie wymagania podmiotowe i funkcjonalne, zastrzeżone dla pieniądza elektronicznego. Należałoby uniknąć tego ryzyka, tym bardziej, że katalog wymagań dla tokenów będących e-pieniądzem jest katalogiem zamkniętym i znajduje się w stosowanym bezpośrednio Rozporządzeniu 2023/1114.

Wyraźne rozdzielenie tych dwóch definicji pozwoli zrealizować intencję ustawodawcy z Rozporządzenia 2023/1114, który wyraźnie wskazuje na odrębność tych dwóch instytucji w motywie (18) MiCAR, jak wskazano powyżej.

3. Wprowadzenie rejestru domen internetowych oraz adresów IP

⁵ Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz.U. z 2024 r. poz. 30, ze zm.); „uUP”.

⁶ Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz.U. z 2023 r. poz. 2488, ze zm.); „Prawo Bankowe”, „PrBank”.

W projektowanym oddziale 3 Rozdziału 5 dotyczącego nadzoru nad rynkiem kryptoaktywów zobowiązuje się Komisję do utworzenia i prowadzenia jawnego rejestru podmiotów domen internetowych oraz adresów IP, jak również dokonywania w nim wpisów.

Sugerowana jest rezygnacja z wprowadzenia przedmiotowego rozwiązania. Możliwość nakazania czynności dostawcą usług hostingowych oraz rejestratorem domen została określony w art. 94 ust. 1 lit aa) Rozporządzenia 2023/1114. W tym miejscu należy wskazać, że ustawodawca unijny posługuje się sformułowaniem „w przypadku braku innych skutecznych środków”, mówiąc o możliwości wprowadzenia stosownego rejestru. Tym samym sugeruje on, że prowadzenie rejestru powinno być traktowane jako ostateczne rozwiązanie jeśli inne zawiodły. Po drugie należy zwrócić uwagę, że ustawodawca unijny użył słowa nakazać, co sugeruje konieczność podjęcia stosownej decyzji przez organ w stosunku do konkretnego podmiotu a nie ograniczać jedynie do wpisu do publicznego rejestru. Projektodawca w uzasadnieniu nie wskazuje, że analizowane były inne środki - dlatego sugeruje się wskazanie uzasadnienia lub doprecyzowanie jak rozwiązanie blokady domen internetowych i adresów IP jak miałyby funkcjonować i jak wpłynęłyby na bezpieczeństwo rynku. Sama procedura, o której mowa w art. 94 wpisywanie na listę powinno mieć miejsce odnośnie każdego operatora indywidualnie i powinien być o tym operator informowany, a zgodnie z proponowanym przepisem blokady miałyby być automatyczne.

Jednocześnie mając na uwadze doświadczenia związane z funkcjonowaniem Rejestru Domen Służących do Oferowania Gier Hazardowych (na liście znajduje się 41.925 domen), pokazuje że działanie takie jest nieskuteczne, ponieważ potencjalni przestępcy mogą obchodzić to ograniczenie poprzez nieznaczną modyfikację adresu (np. dodanie cyfry), co powoduje ponownie konieczność formalnego wpisu na listę. Z drugiej strony podstawową formą obejścia tego rozwiązania jest wykorzystanie przez klienta VPN. Ustawodawca również nie przewidział sytuacji w której osoby z dnia na dzień utracą możliwość dostępu do środków które są u konkretnego podmiotu który zostanie zablokowany ze względu na blokadę domeny. Brakuje informacji w zakresie wpływu na klientów korzystających ze stron, a klienci mogą utracić legalny dostęp do usługi, a tym samym biorąc pod uwagę charakter rynku, klient może stracić środki finansowe ponieważ nie będzie miał możliwość sprzedać posiadanych aktywów. Jednocześnie prowadzenie takiego rejestru, może w odbiorze klientów legitymizować działania podmiotów tam niewpisanych, co może ich narażać na potencjalne straty finansowe. Tym samym proponuje się rezygnację z prowadzenia takiego rejestru, ponieważ jest to rozwiązanie obarczone możliwością wygenerowania znacznych strat, a z drugiej strony nie podniesie w sposób zauważalny bezpieczeństwa klientów. Z drugiej strony ustawodawca unijny co prawda dopuszcza takie rozwiązania aczkolwiek tylko „w przypadku braku innych skutecznych środków prowadzących do zaprzestania naruszenia rozporządzenia MICA”. Tym samym uzasadnienie ustawy w zakresie art. 31 gdzie wskazuje się, że „które zobowiązuje państwa członkowskie do zapewnienia właściwemu organowi środków umożliwiających usunięcie treści lub ograniczenie dostępu do interfejsów internetowych”, jest nieprecyzyjne i niespójne z literalnym brzmieniem przepisów.

Co więcej należy pamiętać, że Rejestr domen internetowych oraz adresów IP w praktyce realizuje cele które dotychczas Komisja realizowała w oparciu o art. 6b ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, poprzez prowadzenie Listy ostrzeżeń publicznych KNF (na listę wpisuje się podmioty prowadzące działalność regulowaną, które nie uzyskały stosownego zezwolenia), gdzie wskazana jest m.in. strona internetowa. Do rozważenia czy istnieje możliwość zakwalifikowania Listy ostrzeżeń publicznych jako „innych skutecznych środków” w art. 94 ust. 1 lit aa) Rozporządzenia 2023/1114.

4. Wygórowane i nieadekwatne kary

Kary zastosowane w Projekcie nie są proporcjonalne. Może to stanowić znaczącą barierę przy rozwoju biznesu w zakresie kryptoaktywów lub obrotu kryptoaktywów w Polsce, a tym samym narażenie użytkowników z Polski na korzystanie z usług świadczonych za granicą (co ma miejsce niestety obecnie). W obecnym brzmieniu Projekt ustawy kary mogą wynosić do 22 mln PLN lub 12,5% przychodów. Poza karami, ustawa wprowadza również grzywny w postępowaniach karnych. Wskazane w projekcie środki nadzorcze i kary administracyjne są porównywalne do tych, które mogą być nałożone na banki. Przykładem może być art. 74 Projektu i zawarte w nim przepisy karne związane z prowadzeniem oferty publicznej kryptoaktywów bez odpowiedniej dokumentacji ofertowej. Dokonanie oferty publicznej tokenów powiązanych z aktywami, tokenów będących e-pieniądzem, kryptoaktywa innego niż tokeny powiązane z aktywami lub tokeny będące e-pieniądzem lub ich dopuszczanie do obrotu bez wymaganej przez Rozporządzenie 2023/1114 dokumentacji ofertowej ma się wiązać z takim samym, maksymalnym wymiarem kary. Biorąc pod uwagę zróżnicowanie zakresu obowiązków emitentów poszczególnych rodzajów kryptoaktywów,

wprowadzenie jednolitego, maksymalnego wymiaru kary (grzywna do 10 mln zł albo kara pozbawienia wolności do lat 2, albo obie kary łącznie) nie wydaje się uzasadnione i nie uwzględnia różnic w zakresie stopnia skomplikowania i wymogów dotyczących poszczególnych rodzajów kryptoaktywów.

Ponadto nakładanie kar pieniężnych naliczanych w powiązaniu do wartości rocznego przychodu bez limitu kwotowego może znacząco zniechęcić podmioty rynku bankowego lub kapitałowego do świadczenia tego typu usług. Działania związane z kryptoaktywami w kontekście tzw. „tradycyjnego biznesu” są zazwyczaj klasyfikowane jako eksperymenty z obszaru innowacji. Z uwagi na ryzyko poniesienia kar wyliczanych w relacji do przychodów z podstawowej działalności operacyjnej, przewidujemy na bazie dotychczasowych doświadczeń, iż eksperymenty te w większości przypadków nie będą pozytywnie zatwierdzane przez organy decyzyjne wiodących spółek sektora bankowego. W kontekście powyższego problemu proponujemy zrezygnowanie z określania wysokości kary w relacji do rocznych przychodów lub zawężenie jej do przychodów z działalności dotyczącej usług w zakresie kryptoaktywów.

5. Kwestie podatkowe

W naszej ocenie niezbędna jest rewizja przepisów Projektu Ustawy odnoszących się do kwestii podatkowych i poszerzenie przepisów Projektu o kwestie doprecyzowujące i eliminujące ryzyko nieprzychylnych dla rynku interpretacji podatkowych. W tym kontekście postulujemy:

po pierwsze, ujednoczenie zasad podatkowych w odniesieniu do wszystkich kryptoaktywów (w tym EMT, ART i innych tokenów), a nie jedynie walut wirtualnych (*vide* uwagi do zmiany art. 85 i 86 Projektu Ustawy zawarte w części drugiej dokumentu);

po drugie, dodanie regulacji doprecyzowujących skutki podatkowe emisji kryptoaktywów (*vide* uwagi do zmiany art. 85 i 86 Projektu Ustawy zawarte w części drugiej dokumentu); te zmiany są szczególnie ważne, ponieważ w praktyce uniemożliwiają konkurencję polskich podmiotów z podmiotami emitującymi waluty wirtualne w innych jurysdykcjach;

po trzecie, doprecyzowanie zwolnienia z podatku od czynności cywilnoprawnych dotyczące kryptoaktywów w zakresie w jakim nie odnoszą się do kryptoaktywów będących cyfrowym odzwierciedleniem wartości (*vide* uwagi do zmiany art. 91 Projektu Ustawy zawarte w części drugiej dokumentu);

po czwarte, jednoznaczne uregulowanie, że obrót kryptoaktywami podlega zwolnieniu z opodatkowania podatkiem od towarów i usług (*vide* uwagi do zmiany art. 91a Projektu Ustawy zawarte w części drugiej dokumentu).

Powyższe zmiany pozytywnie wpłyną na otoczenie prawnopodatkowe rynku kryptoaktywów w Polsce i przyczynią się do postrzegania naszej jurysdykcji jako bardziej przyjaznej dla emitentów i inwestorów.

6. Wydłużenie okresu przejściowego do 18 miesięcy zgodnie z art. 143 (3) MiCAR (grandfathering rule)

Zgodnie z obecnym brzmieniem Projektu Ustawy w okresie od dnia wejścia w życie Ustawy do dnia uzyskania zezwolenia, o którym mowa w art. 59 ust. 1 lit. a MiCAR, albo odmowy udzielenia tego zezwolenia, nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2025 r., podmiot wpisany na dzień wejścia w życie niniejszej ustawy do rejestru działalności w zakresie walut wirtualnych, świadczący usługi w zakresie kryptoaktywów w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 16 MiCAR, wykonuje działalność w zakresie walut wirtualnych zgodnie z przepisami ustawy zmienianej w art. 101 w brzmieniu dotychczasowym.

W związku z powyższym Projekt Ustawy przewiduje krótszy okres przejściowy dla istniejących CASP niż regulacja europejska. Taki podmiot, który będzie działał przed wejściem w życie Ustawy, o ile wystąpi o zezwolenie, może działać nie dłużej niż do końca 2025 r., podczas gdy MiCAR przewiduje dłuższy okres, a mianowicie do 1 lipca 2026 r. Jest to kolejny wyraz nadmiernie rygorystycznego dostosowywania przepisów krajowych do MiCAR (tzw. *gold-plating*).

Oczywiście okres ochronny przewidziany w MiCAR jest opcjonalny dla ustawodawców krajowych i mogą oni zdecydować o jednostronnym skróceniu okresu przejściowego. W naszej opinii, polski ustawodawca nie powinien korzystać z uprawnienia do skrócenia okresu przejściowego dla CASP. Nasze stanowisko w tym zakresie jest podyktowane konsekwencjami, jakie może mieć zastosowanie krótszego okresu przejściowego dla CASP zarejestrowanych w Polsce, i dla polskiego rynku kryptoaktywów w ogólności.

MiCAR jest szansą na znaczący wzrost dla branży fintech w Polsce, a tym samym dla polskiej gospodarki. Dlatego ważne jest, aby CASP otrzymały odpowiedni punkt startowy, aby spełnić wymagania przewidziane przez MiCAR, a Komisja jako organ nadzoru miała wystarczająco dużo czasu na ocenę wniosków pod kątem tych wymagań. Naszym zdaniem, zapewnienie

maksymalnego okresu przejściowego zmniejszy obciążenie polskiego organu nadzoru związane z autoryzacją firm i zapobiegnie nagłemu jednorazowemu szokowi firm ubiegających się o zezwolenie, unikając potencjalnych znaczących wąskich gardeł. Zapewni to również stabilność na polskim rynku kryptoaktywów i szerzej na rynku finansowym poprzez złagodzenie przejścia z obecnego na przyszły reżim prawny. Co z kolei spozycjonuje Polskę jako atrakcyjną jurysdykcję do rejestracji i siedziby zagranicznych CASP.

Dodatkowo, dla umocnienia argumentu wskazujemy, że wśród państw europejskich, które zdecydowały się na 18 miesięczny okres przejściowy jest m.in. Francja (PACTE).

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności i argumenty, postulujemy wydłużenie okresu przejściowego zgodnie z art. 143 MiCAR do dnia 1 lipca 2026 r. (*vide* uwagi do zmiany art. 105 Projektu Ustawy zawarte w części drugiej dokumentu).

II. ZESTAWIENIE TABELARYCZNE UWAG I PROPONOWANYCH ZMIAN DO PROJEKTU USTAWY

Postulowane brzmienie przepisu	Uzasadnienie	MiCAR
ROZDZIAŁ 1 - PRZEPISY OGÓLNE		
Art. 4		
-	<p>Artykuł 4 projektu stanowi, że Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe kryteria, jakie powinien spełniać personel, o którym mowa w art. 68 ust. 5 Rozporządzenie 2023/1114, oraz osoby fizyczne, o których mowa w art. 81 ust. 7 Rozporządzenie 2023/1114, w zakresie odpowiednio wiedzy, umiejętności, doświadczenia i kompetencji niezbędnych do wykonywania ich obowiązków oraz postępowania przy dokonywaniu oceny oraz weryfikacji spełniania tych wymogów, uwzględniając konieczność zapewnienia profesjonalnego, rzetelnego, bezpiecznego i sprawnego prowadzenia działalności przez te podmioty oraz zakres tej działalności.</p> <p>Powyższy przepis dotyczy personelu, ale nie członków organu zarządzającego i akcjonariuszy.</p> <p>Natomiast zgodnie z art. 68 ust. 1 i ust. 2 Rozporządzenie 2023/1114 (który ma zastosowanie m.in. do banków i instytucji pieniądza elektronicznego) członkowie organu zarządzającego dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów (jak i akcjonariusze lub udziałowcy którzy posiadają znaczne pakiety akcji lub znaczne udziały w dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów) nie mogą być skazani za przestępstwa związane z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu ani za inne przestępstwa, które mogłyby wpłynąć na ich dobrą opinię.</p> <p>Należałoby doprecyzować w ustawie katalog przestępstw innych niż dot. przeciwdziałania praniu pieniędzy, których popełnienie "mogłyby wpłynąć na ich dobrą opinię", np. poprzez wskazanie katalogu przestępstw, o których mowa w art. 68 ust. 1 i ust. 2 Rozporządzenia 2023/1114. Alternatywnym rozwiązaniem byłoby tutaj odesłanie do stosownych przepisów ustawy Prawo bankowe i UUP w zakresie "reputacji" członków zarządu i akcjonariuszy.</p>	<p>art. 68 ust. 5 MiCAR</p> <p>art. 68 ust. 1 i ust. 2 MiCAR</p>
Art. 5 ust. 1		
<p>Zezwolenie na prowadzenie działalności jako dostawca usług w zakresie kryptoaktywów, o którym mowa w art. 59 ust. 1 lit. a rozporządzenia 2023/1114, wygasa z: 1) dniem ogłoszenia upadłości dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów; 2) upływem 3 miesięcy od dnia otwarcia likwidacji dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów; 3) dniem cofnięcia zezwolenia przez Komisję, o którym mowa w art. 64 rozporządzenia 2023/1114;</p>	<p>Mając na względzie treść art. 64 Rozporządzenie 2023/1114, art. 5 ust. 1 polskiej ustawy wymaga uzupełnienia o kwestie cofnięcia zezwolenia zaproponowane w pkt. 3) propozycji zmiany brzmienia przepisu.</p>	<p>art. 64 MiCAR</p>
Art. 5 ust. 3		
Do czasu:	Proponuje się uściślenie, że zakaz zawierania nowych umów dotyczy jedynie umów zawieranych z klientami.	n/d

Postulowane brzmienie przepisu	Uzasadnienie	MiCAR
<p>1) wygaśnięcia zezwolenia – w przypadku otwarcia likwidacji,</p> <p>2) zaprzestania prowadzenia działalności – w przypadku cofnięcia zezwolenia</p> <p>– dostawca usług w zakresie kryptoaktywów albo podmiot, któremu cofnięto zezwolenie, wykonuje wyłącznie czynności zmierzające do zakończenia działalności, w tym wynikające z postanowień umów zawartych z klientami, bez możliwości zawierania nowych umów z klientami.</p>	<p>Jeżeli komentowany przepis miał jednak na celu uniemożliwienie dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów zawieranie jakichkolwiek nowych umów, wydaje się to błędne podejście. Art. 282 ust. 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2024 r., poz. 18) wskazuje, że likwidatorzy „nowe interesy mogą wszczynać tylko wówczas, gdy to jest potrzebne do ukończenia spraw w toku”. W doktrynie zgodnie przyjmuje się, że zawieranie nowych umów jest dopuszczalne, jeżeli służy to zakończeniu bieżących spraw spółki.</p>	
Art. 5 ust. 4		
-	<p>W Projekcie ustawy zaproponowano w art. 5 ust. 4, który przewiduje “Komisja może w decyzji w sprawie cofnięcia zezwolenia wydanej na podstawie art. 64 ust. 1 lub 2 Rozporządzenie 2023/1114 albo decyzji, o której mowa w ust. 2 (...)” - oznacza to, że decyzja wydana przez Komisję na podstawie ust. 2 (dot. przypadku konieczności zabezpieczenia interesu publicznego) jest inna, niż ta oparta na Rozporządzeniu 2023/1114, jednak nie zostały określone żadne przesłanki do jakich Komisja musi się stosować aby mogła taką decyzję wydać. Decyzja nie może być autorytatywna i powinna zostać oparta o konkretne przesłanki bądź ograniczona do treści rozporządzenia.</p>	art. 64 ust. 1 lub 2 MiCAR
Art. 5 ust. 5		
-	<p>Uwaga o analogicznej treści jak do art. 5 ust. 4 - Rozporządzenie 2023/1114 przewiduje, że rzeczony uprawnienie powinno przysługiwać organowi w razie cofnięcia zezwolenia na zasadzie art. 64 rozporządzenia. Proponowany przepis polskiej ustawy odnosi się również do innych niż opartych na rozporządzeniu decyzji Komisji określonych w ust. 2, co ponownie daje Komisji dowolność w decyzji co do nakazania przeniesienia klientów, wywołującej tym dalej idące skutki dla podmiotu który musi tego dokonać.</p>	art. 64 ust. 1 lub 2 MiCAR
Art. 6 ust. 1		
<p>1. Dostawca usług w zakresie kryptoaktywów z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub prowadzący działalność na tym terytorium, który zaprzestał prowadzenia działalności jako dostawca usług w zakresie kryptoaktywów, przechowuje na trwałym nośniku, przez okres 5 lat, licząc od pierwszego dnia roku następującego po roku, w którym zaprzestał prowadzenia tej działalności, dokumentację związaną z prowadzeniem tej działalności, dla której nie upłynął okres przechowywania licząc od pierwszego dnia, w którym zaprzestał prowadzenia tej działalności, dokumentację związaną z prowadzeniem tej</p>	<p>Mając na uwadze art. 49 Ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu rekomenduje się ujednoczenie okresu przechowywania danych do tego wskazanego w przepisach uAML⁷.</p>	n/d

⁷ Ustawa z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz.U. z 2023 r. poz. 1124, 1285, 1723 i 1843, ze zm.); „uAML”.

Postulowane brzmienie przepisu	Uzasadnienie	MiCAR
działalności, dla której nie upłynął okres przechowywania, o którym mowa w art. 68 ust. 9 rozporządzenia 2023/1114.		
Art. 6 ust. 3, 4		
<p>3. Upoważniony przedstawiciel Komisji ma prawo wstępu do siedziby i lokalu podmiotów, o których mowa w ust. 1 i 2, oraz wglądu do przechowywanej dokumentacji, o której mowa w ust. 1.</p> <p>4. Na pisemne żądanie Komisji podmioty, o których mowa w ust. 1 i 2, niezwłocznie sporządzają na własny koszt kopię dokumentacji, o której mowa w ust. 1, i przekazują ją Komisji.</p> <p>5. Dostawca usług w zakresie kryptoaktywów, o którym mowa w ust. 1 jest zobowiązany zapewnić Komisji uprawnienia, o których mowa w ust. 3 i 4 poprzez odpowiednie postanowienia umowne w umowie zawartej z podmiotem trzecim świadczącym usługi w zakresie przechowywania dokumentów.</p>	<p>Proponuje się dodanie ust. 5 w komentowanym przepisie. W przeciwnym razie, podmiot trzeci świadczący usługi w zakresie przechowywania dokumentów może nie spodziewać się, że Komisja będzie realizować swoje uprawnienia wskazane w ust. 3 i 4 – ustawa nie jest jako taka kierowana do takich podmiotów trzecich.</p> <p>Dodatkowo, na gruncie niniejszego przepisu ponownie istnieje konieczność określenia w jakich przypadkach Komisji przysługuje prawo wejścia do siedziby przedsiębiorstwa i żądania dostępu do dokumentacji lub jej kopii. Mając bowiem na uwadze, iż dokumenty te stanowią często tajemnicą przedsiębiorstwa, w ocenie komentującego istnieje konieczność:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) opatrzenia dostępu do dokumentacji określonymi warunkami 2) sporządzenia procedury oznaczania tego typu dokumentacji określoną klauzulą nakazującą zachowanie ich w poufności, przed nieuprawnionym dostępem osób trzecich. <p>Na marginesie dodać należy również, iż przepis powinien przewidywać dowolność dla podmiotu co do formy przekazania danych - tak aby było to możliwe technicznie oraz bezpieczne i pozwalało na odczyt. Nośnik powinien być odpowiedni dla ilości danych o które prosi Komisja.</p>	n/d
Art. 12 ust. 1 pkt 17		
	<p>W ramach projektowanego przepisu informacje stanowiące tajemnicę zawodową są ujawniane m.in. na żądanie Rzecznika Finansowego. Jednak zgodnie z ustawą o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego, o Rzeczniku Finansowym i o Funduszu Edukacji Finansowej, w szczególności mając na uwadze art. 1 pkt 1) w związku z art. 2 pkt 3 definicja podmiotu rynku finansowego nie uwzględnia dostawców usług w zakresie kryptoaktywów, a w związku z tym proponowane postanowienie nie znajduje zastosowania - Rzecznik Finansowy nie posiada uprawnień w stosunku do dostawców.</p>	n/d
ROZDZIAŁ 2 - TAJEMNICA ZAWODOWA		
Art. 13 pkt 1)		
<p>Nie narusza obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej przekazanie informacji stanowiących taką tajemnicę:</p> <p>bezpośrednio osobie, której ta informacja dotyczy, lub innemu podmiotowi, jeżeli osoba, której informacja dotyczy, upoważni podmiot udzielający informacji do przekazania określonych informacji wskazanej przez siebie osobie lub jednostce organizacyjnej, na piśmie lub w</p>	<p>Obowiązek wskazania przez klienta konkretnych podmiotów, którym dostawca usług w zakresie kryptoaktywów może przekazać informacje objęte tajemnicą zawodową negatywnie wpływa na rozwój biznesu, w przypadku chęci korzystania przez dostawcę usług w zakresie kryptoaktywów z usług podmiotów trzecich, którzy świadczą usługi poza reżimem outsourcingu. Powyższy problem znany jest z praktyki bankowej – dane objęte tajemnicą bankową.</p>	n/d

Postulowane brzmienie przepisu	Uzasadnienie	MiCAR
postaci elektronicznej spełniającej wymogi, o których mowa w art. 3 ust. 1. Zgoda, o której mowa w zdaniu poprzednim, może również być zgodą ogólną, upoważniającą do przekazania informacji objętych tajemnicą zawodową określonej kategorii lub grupie podmiotów;		
art. 13 pkt 9 lit. a)		
-	W przedmiotowym zakresie opisano bardzo szerokie uprawnienie Komisji do publikowania informacji, które formalnie objęte mogą być tajemnicą zawodową oraz mieć niebagatelne znaczenie dla dobrego imienia i renomy danego podmiotu. Możliwość publikowania przez Komisję informacji o podjętych uchwałach i decyzjach z uwagi na "interes rynku finansowego" zakłada bowiem autorytarność podjęcia decyzji o publikacji przez Komisję. Istnieje tym samym konieczność ograniczenia możliwości Komisji do publikowania uchwał i decyzji co najmniej poprzez wymienienie szczególnych sytuacji, w których może być to zrobione i w których dana publikacja jest uzasadniona. Taka sytuacja może mieć miejsce np. w razie wydania prawomocnego wyroku.	n/d
art. 13 ust. 1 pkt 12)		
-	Uprawnienia Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 12) Projektu ustawy względem dostawców usług w zakresie kryptoaktywów powinny być enumeratywnie wymienione w ramach katalogu.	n/d
Art. 13 pkt 14)		
Nie narusza obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej przekazanie informacji stanowiących taką tajemnicę: adwokatom, radcom prawnym w związku ze świadczeniem przez nich pomocy prawnej na rzecz dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów.	Możliwość przekazania informacji objętych tajemnicą zawodową adwokatom lub radcom prawnym wydaje się uzasadniona w przypadku świadczenia pomocy prawnej na rzecz dostawców usług w zakresie kryptoaktywów, w szczególności, że interesy klienta mogą być sprzeczne z interesami dostawcy w zakresie kryptoaktywów. Podobne zwolnienie funkcjonuje w odniesieniu do ujawniania informacji objętych tajemnicą bankową.	n/d
ROZDZIAŁ 3 - OBOWIĄZKI INFORMACYJNE		
Art. 15 ust. 1, 2, 4 i 6		
-	Na gruncie komentowanego przepisu w sposób bardzo ogólny określone zostały obowiązki podmiotów będących emitentami oraz dostawcami usług w zakresie kryptoaktywów. Negatywnie ocenić należy jednak brak wyszczególnienia sytuacji w których powinno dojść do przekazania informacji i dokumentów, katalogu informacji i dokumentów, terminów oraz formy ich przekazania - które to elementy powinny znaleźć się w treści ustawy, nie zaś w formie rozporządzenia na gruncie delegacji ustawowej. Przedmiotowa regulacja dopuszcza zbyt dużą dowolność w nakładaniu obowiązków na podmioty które mogą mieć niebagatelne znaczenie na prowadzenie przez nie działalności	n/d

Postulowane brzmienie przepisu	Uzasadnienie	MiCAR
	czy ponoszone koszty, co więcej na podstawie aktu o randze niższej niż ustawowa. Konieczne jest określenie przedmiotowej kwestii na gruncie przepisu ustawowego, a także odniesienie się do sposobu postępowania z rzeczonymi informacjami i dokumentami uzyskanymi przez Komisję na podstawie tego przepisu.	
Art. 15 ust. 1, 2		
<p>1. Emitent tokenów powiązanych z aktywami i emitent tokenów będących e-pieniądzem, przekazują Komisji informacje dotyczące prowadzonej przez niego działalności, jego sytuacji finansowej oraz zdarzeń sprawozdanie finansowe, informacje dotyczące zdarzeń, które mogą mieć wpływ na ich działalność związaną z emisją tokenów oraz informacje związane z wypełnianiem przez nich wymogów wynikających z rozporządzenia 2023/1114 związanych z emisją tokenów, w tym informacje dotyczące wartości wyemitowanych tokenów lub wielkości rezerwy aktywów, w okresach wskazanych w rozporządzeniu 2023/1114.</p> <p>2. Dostawca usług w zakresie kryptoaktywów przekazuje Komisji informacje dotyczące prowadzonej przez niego działalności, jego sytuacji finansowej oraz zdarzeń sprawozdanie finansowe, informacje dotyczące zdarzeń, które mogą mieć wpływ na jego działalność związaną ze świadczeniem usług w zakresie kryptoaktywów.</p>	<p>Proponuje się doprecyzowanie zakresu i klasy dokumentów, które mają zostać przedstawione Komisji. Zaproponowany zakres wynika z aktualnie obowiązujących przepisów np. w zakresie przepisów dot. prospektu emisyjnego, emisji obligacji. Umożliwi to bezpośrednio posiłkowanie się przez emitentów tokenów wiedzą i doświadczeniem dotychczas wypracowanym w sektorze finansowym.</p>	n/d
Art. 16 ust. 1 - 1a		
<p>1. Na żądanie Komisji: 1) osoby fizyczne będące oferującymi, emitentami tokenów powiązanych z aktywami lub tokenów będących e-pieniądzem lub osobami ubiegającymi się o dopuszczenie do obrotu kryptoaktywów, 2) osoby uprawnione do reprezentowania oferujących, emitentów tokenów powiązanych z aktywami lub tokenów będących e-pieniądzem, osób ubiegających się o dopuszczenie do obrotu kryptoaktywów lub dostawców usług w zakresie kryptoaktywów oraz jednostek dominujących lub zależnych w stosunku do tych podmiotów,</p>	<p>W proponowanej zmianie treści przepisu wskazano usunięcie obowiązku pokrycia kosztów związanych z przekazaniem dokumentacji, o której przekazanie wnosi Komisja oraz wskazano zastrzeżenie, aby termin oraz zakres żądanej dokumentacji nie ingerował w ciągłość działania podmiotu, od którego żądane są informacje, nie powodował paraliżu biznesowego lub operacyjnego. W obecnym brzmieniu przepisu Komisja ma uprawnienie do żądania przekazania nieograniczonej ilości dokumentacji jedynie z ograniczeniem, że celem przekazanej dokumentacji jest umożliwienie wykonywania zadań Komisji w zakresie nadzoru nad rynkiem kryptoaktywów.</p> <p>Dodatkowo, stosowane jest sformułowanie "niezwłocznie" tj. mocno niedookreślonego terminu w połączeniu z dotkliwymi sankcjami. W związku z tym rekomenduje się uzupełnienie terminu w jakim wyjaśnienia oraz informacje mają zostać przekazane.</p>	n/d

Postulowane brzmienie przepisu	Uzasadnienie	MiCAR
<p>3) osoby będące likwidatorem, syndykiem ustanowionym w postępowaniu upadłościowym lub zarządcą ustanowionym w postępowaniu restrukturyzacyjnym lub osoby ich reprezentujące</p> <p>niezwłocznie udzielają pisemnych lub ustnych informacji i wyjaśnień oraz sporządzają i przekazują na trwałym nośniku, na własny koszt, kopie dokumentów i innych nośników informacji, w celu umożliwienia wykonywania zadań Komisji w zakresie nadzoru nad rynkiem kryptoaktywów.</p> <p>- niezwłocznie przedstawiają informacje i dokumenty które zdaniem Komisji mogą być istotne dla wykonywania zadań Komisji w zakresie nadzoru nad rynkiem kryptoaktywów z zastrzeżeniem terminu przekazania dokumentacji oraz jej zakresu w sposób nie wpływający nadmiernie na operacyjną lub biznesową działalność podmiotu.</p>		
Art. 16 ust. 3 pkt 3		
-	<p>Proponuje się usunięcie art. 16 ust. 3 pkt 3 ponieważ odmowa wydania opinii dotyczącej sprawozdania finansowego nie musi jeszcze przesądzać o zaistnieniu przesłanek związanych z ryzykiem dalszego świadczenia usług w zakresie kryptoaktywów lub powstaniem uzasadnionego podejrzenia naruszenia przepisów. Ponadto, fakt odmowy wydania opinii dotyczącej sprawozdania finansowego będzie upubliczniony wraz ze sprawozdaniem finansowym podmiotu i przekazany Komisji.</p>	n/d
Art. 17		
	<p>Proponuje się usunięcie możliwości zlecenia przez Komisję firmie audytorskiej badania sprawozdania finansowego dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów lub jednostki dominującej wobec tego dostawcy. Rozwiązanie to nie wynika z Rozporządzenia MICA jak również nie jest stosowane w innych obszarach sektora finansowego. Pojawiają się wątpliwości wyboru firmy audytorskiej jak również kosztów ponoszonych w związku z przeprowadzeniem badania sprawozdania finansowego.</p>	n/d
ROZDZIAŁ 4 - ODPOWIEDZIALNOŚĆ CYWILNA W ZWIĄZKU Z DOKUMENTEM INFORMACYJNYM		
Art. 18		

Postulowane brzmienie przepisu	Uzasadnienie	MiCAR
<p>1. Odpowiedzialność, o której mowa w art. 15, art. 26 i art. 52 rozporządzenia 2023/1114, ponosi również podmiot sporządzający lub biorący udział w sporządzeniu informacji, w zakresie, w jakim ją sporządził lub brał udział w jej sporządzeniu.</p> <p>2. Dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywa lub zmieniony dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywa zawiera:</p> <p>1) wskazanie podmiotu odpowiedzialnego, o którym mowa w ust. 1 oraz art. 15, art. 26 i art. 52 rozporządzenia 2023/1114, z podaniem jego imienia, nazwiska oraz funkcji, a w przypadku osoby prawnej - firmy (nazwy) i siedziby;</p> <p>2) oświadczenie podmiotu odpowiedzialnego, o którym mowa w ust. 1 oraz art. 15, art. 26 i art. 52 rozporządzenia 2023/1114, że zgodnie z jego najlepszą wiedzą informacje zawarte w dokumencie informacyjnym dotyczącym kryptoaktywa lub zmienionym dokumencie informacyjnym dotyczącym kryptoaktywa są zgodne ze stanem faktycznym i że dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywa lub zmieniony dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywa nie pomija niczego, co mogłoby wpływać na jego znaczenie, w tym kluczowych informacji niezbędnych do podjęcia decyzji o objęciu, nabyciu, sprzedaży lub wymianie kryptoaktywów, w szczególności, że zawarte w tych dokumentach informacje są prawdziwe, rzetelne, pełne, jasne i niewprowadzające w błąd.</p> <p>3. W imieniu podmiotu odpowiedzialnego, o którym mowa w ust. 1 oraz art. 15, art. 26 i art. 52 rozporządzenia 2023/1114, będącego osobą prawną, oświadczenie, o którym mowa w ust. 2, składa członek organu zarządzającego tego podmiotu, zgodnie z obowiązującymi go zasadami reprezentacji.</p> <p>4. Odpowiedzialności podmiotów, o których mowa w art. 15, art. 26 i art. 52 rozporządzenia 2023/1114 nie można ograniczyć albo wyłączyć wobec osób trzecich.</p>	<p>W przypadku określenia zasad odpowiedzialności podmiotów sporządzających dokument informacyjny, projektodawca rozszerzył zasady jej ponoszenia wskazane w Rozporządzeniu MiCA o podmioty sporządzające i biorące udział w sporządzeniu dokumentu informacyjnego. Taka propozycja nie znajduje odzwierciedlenia w postanowieniach Rozporządzenia MiCA, które zarówno w art. 15, art. 26 oraz art. 52 nie przyznaje państwom członkowskim kompetencji do rozszerzenia odpowiedzialności za dokument informacyjny o podmioty sporządzające i biorące udział w jego sporządzeniu. Dla porównania tzw. rozporządzenie prospektowe (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1129 z dnia 17 czerwca 2017 roku w sprawie prospektu, który ma być publikowany w związku z ofertą publiczną papierów wartościowych lub dopuszczeniem ich do obrotu na rynku regulowanym oraz uchylenia dyrektywy 2003/71/WE) w art. 11 ust. 1 wskazuje, że: „Państwa członkowskie zapewniają, aby odpowiedzialność za informacje podane w prospekcie oraz w każdym suplementcie do niego spoczywała co najmniej na emitencie lub jego organach administracyjnych, zarządzających lub nadzorczych, na oferującym, osobie wnioskującej o dopuszczenie do obrotu na rynku regulowanym lub podmiocie zabezpieczającym, w zależności od przypadku”. Użycie przez unijnego ustawodawcę sformułowania „co najmniej”, daje państwom członkowskim możliwość rozszerzenia odpowiedzialności prospektowej, co znalazło odzwierciedlenie w stosunku do podmiotów sporządzających i biorących udział w sporządzeniu prospektu (art. 22 ust. 4 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz spółkach publicznych).</p> <p>Należy uznać, że sposób określenia odpowiedzialności podmiotów sporządzających i biorących udział w sporządzeniu dokumentu informacyjnego jest kolejnym przykładem goldplatingu i narusza zasadę proporcjonalności, co jest niezgodne z zasadami dobrej legislacji oraz postulatami Rady Ministrów dotyczącymi projektowania norm prawnych dotyczących rynku kapitałowego wyrażonymi w Strategii Rozwoju Rynku Kapitałowego.</p> <p>W związku z powyższym, proponuje się usunięcie art. 18 ust. 1. Nie ma również norm blankietowych dla państw członkowskich, na podstawie której taką odpowiedzialność ustanowić. Stwierdzić zatem należy, że państwo członkowskie nie powinno dążyć do rozszerzenia odpowiedzialności za dokument informacyjny.</p>	<p>art. 15 MiCAR art. 26 MiCAR art. 52 MiCAR</p>

Postulowane brzmienie przepisu	Uzasadnienie	MiCAR
<p>5. Podmioty sporządzający lub biorący udział w sporządzeniu informacji, przy wykonywaniu swoich obowiązków dochowują należytej staranności wynikającej z zawodowego charakteru swojej działalności. Odpowiedzialność podmiotu sporządzającego lub biorącego udział w sporządzeniu informacji ograniczona jest do zakresu, w jakim informację sporządzili lub brał udział w jej sporządzeniu. Odpowiedzialność podmiotu sporządzającego lub biorącego udział w sporządzeniu informacji odbywa się na zasadach ogólnych.</p>		
ROZDZIAŁ 5 - NADZÓR NAD RYNKIEM KRYPTOAKTYWÓW		
Art. 21		
-	<p>Ze względu na istotność zagadnienia jakim jest prowadzenie kontroli podmiotów rynku finansowego, wskazane jest opracowanie kompletnych przepisów, które zapewnią klarowną sytuację zarówno nadzorowi jak i podmiotom nadzorowanym, ponieważ ograniczy się możliwość stosowania uznaniowości tak jak ma to miejsce w przypadku stosowania przepisów odpowiednio.</p> <p>Zarówno ustawa jak i uzasadnienie nie precyzuje powodów dla których potencjalne kontrole prowadzone są w oparciu o przepisy art. 26 i 27 – 36 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym a nie w oparciu o przepisy ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym. Jednocześnie ustęp 2 wskazuje że kontrole są prowadzone przy odpowiednim stosowaniu tych przepisów. Ponieważ kontrolowanie tych podmiotów ma charakter kluczowy dla funkcjonowania podmiotu, postulowane jest doprecyzowanie zasad sprawowania kontroli.</p> <p>Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że ustawodawca nakazuje stosowanie zasad kontroli odnoszących się do rynku kapitałowego analogicznie do działalności w zakresie tokenów będących e-pieniędzem, co nie wydaje się celowe. Ze względu na istotność zagadnienia jakim jest prowadzenie kontroli podmiotów rynku finansowego, wskazane jest opracowanie kompletnych przepisów, które zapewnią klarowną sytuację zarówno nadzorowi jak i podmiotom nadzorowanym, ponieważ będą tam określone wszystkie obowiązki i ograniczy się możliwość stosowania uznaniowości tak jak ma to miejsce w przypadku stosowania przepisów odpowiednio.</p>	94 ust. 1 lit. w MiCAR
art. 23		
-	<p>Przyjęte rozwiązanie stanowi powtórzenie rozwiązań Rozporządzenia 2023/1114. Sugerowane jest wprowadzenie podstawy prawnej do wymiany informacji z państwami trzecimi. Szczególna podstawa jak również zakres dopuszczalnej współpracy pomiędzy właściwymi organami zostały określone w art. 95 Rozporządzenia 2023/1114. Aktualne brzmienie przepisów należy uznać za powielenie tych przepisów. Co więcej aktualne brzmienie tych przepisów podkreśla jedynie ich deklaracyjny charakter w stosunku do przepisów rozporządzenia (gold-plating).</p> <p>Celowe mogłoby być przyjęcie w tym przepisie natomiast rozwiązań które są wprowadzone w art. 170 Rozporządzenia 2023/1114, które pozwolą na współpracę z państwami trzecimi (spoza UE) w zakresie wymiany</p>	art. 95 MiCAR art. 107 MiCAR

Postulowane brzmienie przepisu	Uzasadnienie	MiCAR
	<p>informacji z organami nadzoru i egzekwowania obowiązków wynikających z Rozporządzenia 2023/1114. Wprowadzenie takiego przepisu nie jest niezbędne, (Komisja Nadzoru Finansowego posiadać będzie umocowanie do takich działań wynikające z rozporządzenia) aczkolwiek byłoby bardziej celowe niż przyjęte aktualnie rozwiązanie (wymiana informacji pomiędzy organami państw UE).</p>	
Art. 25		
	<p>Zbyt szeroki zakresie dostępu Komisji do danych objętych tajemnicą telekomunikacyjną. Konieczne jest doprecyzowanie konkretnych sytuacji w których takie działanie jest dopuszczalne. Przepis przewiduje uprawnienie Komisji żądania od podmiotu świadczącego usługi telekomunikacyjne informacji stanowiących tajemnicę telekomunikacyjną w rozumieniu ustawy – Prawo telekomunikacyjne. Należy zwrócić uwagę na nieprecyzyjność tego przepisu, ponieważ pomimo swojego daleko idącego skutku (możliwość żądania dostępu do szerokiej kategorii danych objętych tajemnicą telekomunikacyjną) zakres tego przepisu jest bardzo szeroki. Ponieważ taki dostęp powinien mieć charakter wyjątkowy, to przepis art. 38 ust. 5 pkt. 1 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, odnosi się bezpośrednio do dwóch enumeratywnie wymienionych sytuacji (naruszenia w zakresie tzw. krótkiej sprzedaży). Ponieważ wyjątków (a takim jest dostęp do informacji chronionych szczególnie tajemnicami) nie powinno traktować się rozszerzająco to przepis art. 25 powinien zostać szczegółowo doprecyzowany, co będzie odpowiadało ogólnie przyjętym standardom rynkowym. Pomimo istotności tego zagadnienia projekt uzasadnienia ustawy nie wyjaśnia powodów nadania Komisji tak szerokich uprawnień w zakresie żądania informacji.</p>	n/d
Art. 26		
	<p>Proponowane jest usunięcie aktualnego przepisu lub odesłanie do już istniejących. Skoro postanowiono w ustawie o odpowiednim stosowaniu przepisów ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, nie znajduje uzasadnienia wprowadzenie przepisu art. 26 projektowanej ustawy, który jest tożsamy z art. 47a ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym. Warto też rozróżnić sytuację w odniesieniu do tokenów opartych o aktywa i tokenie będącym e-pieniądzem odrębnie, tym bardziej że zarówno charakter tych tokenów oraz grupa podmiotów które będą mogły je oferować są całkowicie inne.</p> <p>Jednocześnie projektowana ustawa, nie ponawia przepisów w zakresie utrudniania lub udaremniania postępowania kontrolnego lub administracyjnego o którym mowa w art. 46 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym.</p>	n/d
Art. 27 - 30		
	<p>Sugeruje się nie wprowadzać oddziału 2 Projektu ustawy, ze względu na brak możliwości skutecznej realizacji tych obowiązków. Należy wskazać, że mechanizm określony w projektowanym oddziale 2 ustawy zatytułowanym – Blokada adresu rozproszonego rejestru i rachunków oraz wstrzymanie transakcji, stanowi kopię mechanizmów określonych w rozdziale 8 ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.</p> <p>W tym miejscu należy zwrócić uwagę, że proponowane rozwiązanie nie posiada wyraźnego umocowania w postanowieniach Rozporządzenia 2023/1114 i może stanowić przykład gold-platingu.</p>	n/d

Postulowane brzmienie przepisu	Uzasadnienie	MiCAR
	<p>Ponieważ w ramach działań Generalnego Inspektora Informacji Finansowej (GIIF), leży podejmowanie działań w indywidualnych sprawach, to po uzyskaniu stosownych informacji może on podjąć decyzję na temat blokady konkretnego rachunku oraz poinformowania właściwego prokuratora.</p> <p>Jednocześnie odwołanie do projektowanego rozdziału 6, który określa przepisy karne za naruszenie wymogów Rozporządzenia 2023/1114 (np. prowadzenie oferty kryptoaktywa bez zezwolenia), sugeruje że projektowane działanie ma charakter prewencyjny i ze względu na użyte sformułowanie może odnosić się do blokady środków na rachunku podmiotu naruszającego Rozporządzenia 2023/1114 jak również klienta który takiemu podmiotowi chce wystać swoje środki.</p> <p>Co więcej na obecnym etapie ustawa nie wskazuje źródeł informacji na podstawie których Przewodniczący Komisji będzie mógł podjąć decyzję dotyczącą blokady rozproszonego rejestru i rachunków oraz wstrzymania transakcji.</p> <p>Aby takie działania mogły być skutecznie realizowane KNF powinien mieć stały dostęp do informacji przetwarzanych przez poszczególne instytucje tak aby możliwe było podjęcie decyzji. Dodatkowo ze względu na istotne skutki związane z blokadą rachunku, taka czynność powinna być traktowana jako wyjątek, a co za tym idzie szczegółowo opisana. Obecne brzmienie przepisów ustawy należy uznać za nieprecyzyjne oraz pozostawiające zbyt daleko idącą swobodę Komisji.</p>	
Art. 31 - art. 39		
	<p>Sugerowana jest rezygnacja z wprowadzenia przedmiotowego rozwiązania. Możliwość nakazania czynności dostawcą usług hostinowych oraz rejestratorom domen została określony w art. 94 ust. 1 lit aa) Rozporządzenia 2023/1114.</p> <p>W tym miejscu należy wskazać, że ustawodawca unijny posługuje się sformułowaniem „w przypadku braku innych skutecznych środków”, mówiąc o możliwości wprowadzenia stosownego rejestru. Tym samym sugeruje on, że prowadzenie rejestru powinno być traktowane jako ostateczne rozwiązanie jeśli inne zawiodły. Po drugie należy zwrócić uwagę, że ustawodawca unijny użył słowa nakazać, co sugeruje konieczność podjęcia stosownej decyzji przez organ w stosunku do konkretnego podmiotu a nie ograniczać jedynie do wpisu do publicznego rejestru. Projektodawca w uzasadnieniu nie wskazuje, że analizowane były inne środki - dlatego sugeruje się wskazanie uzasadnienia lub doprecyzowanie jak rozwiązanie blokady domen internetowych i adresów IP jak miałyby funkcjonować i jak wpłynęłoby na bezpieczeństwo rynku. Sama procedura, o której mowa w art. 94 wpisywanie na listę powinno mieć miejsce odnośnie każdego operatora indywidualnie i powinien być o tym operator informowany, a zgodnie z proponowanym przepisem blokady miałyby być automatyczne.</p> <p>Jednocześnie mając na uwadze doświadczenia związane z funkcjonowaniem Rejestru Domen Służących do Oferowania Gier Hazardowych (na liście znajduje się 41.925 domen), pokazuje że działanie takie jest nieskuteczne, ponieważ potencjalni przestępcy mogą obchodzić to ograniczenie poprzez nieznaczną modyfikację adresu (np. dodanie cyfry), co powoduje ponownie konieczność formalnego wpisu na listę. Z drugiej strony podstawową formą obejścia tego rozwiązania jest wykorzystanie przez klienta VPN. Ustawodawca również nie przewidział sytuacji w której osoby z dnia na dzień utracą możliwość dostępu do środków które są u konkretnego podmiotu który zostanie zablokowany ze względu na blokadę domeny. Brakuje informacji w zakresie wpływu na klientów korzystających ze stron, a klienci mogą utracić legalny dostęp do usługi, a tym samym biorąc pod uwagę charakter rynku, klient może stracić środki finansowe ponieważ nie będzie miał możliwości sprzedać posiadanych aktywów.</p>	art. 94 ust. 1 lit aa) MiCAR

Postulowane brzmienie przepisu	Uzasadnienie	MICAR
	<p>Jednocześnie prowadzenie takiego rejestru, może w odbiorze klientów legitymizować działania podmiotów tam niewpisanych, co może ich narażać na potencjalne straty finansowe.</p> <p>Tym samym proponuje się rezygnację z prowadzenia takiego rejestru, ponieważ jest to rozwiązanie obciążone możliwością wygenerowania znacznych strat, a z drugiej strony nie podniesie w sposób zauważalny bezpieczeństwa klientów. Z drugiej strony ustawodawca unijny co prawda dopuszcza takie rozwiązania aczkolwiek tylko „w przypadku braku innych skutecznych środków prowadzących do zaprzestania naruszenia rozporządzenia MICA”. Tym samym uzasadnienie ustawy w zakresie art. 31 gdzie wskazuje się, że „które zobowiązuje państwa członkowskie do zapewnienia właściwemu organowi środków umożliwiających usunięcie treści lub ograniczenie dostępu do interfejsów internetowych”, jest nieprecyzyjne i niespójne z literalnym brzmieniem przepisów.</p> <p>Co więcej należy pamiętać, że Rejestr domen internetowych oraz adresów IP w praktyce realizuje cele które dotychczas Komisja realizowała w oparciu o art. 6b ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, poprzez prowadzenie Listy ostrzeżeń publicznych KNF (na listę wpisuje się podmioty prowadzące działalność regulowaną, które nie uzyskały stosownego zezwolenia).</p> <p>Jednocześnie ustawodawca w udostępnionym projekcie ustawy przewiduje rozszerzenie art. 6b ust. 1 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym w tym również o podmioty wypełniające normy określone w art. 74-83 projektowanej ustawy.</p>	
Art. 40		
<p>Art. 40. Opłacie na pokrycie kosztów nadzoru nad rynkiem kryptoaktywów w wysokości:</p> <p>1) równowartości w złotych kwoty 4500 1250 euro podlega udzielenie zezwolenia, o którym mowa w:</p> <p>a) art. 16 ust. 1 lit. a rozporządzenia 2023/1114,</p> <p>b) art. 59 ust. 1 lit. a rozporządzenia 2023/1114, oraz rozszerzenie zakresu tego zezwolenia;</p>	<p>Postępowanie o wydanie zezwolenia w charakterze dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów jest w swej istocie zbliżone materialnie i merytorycznie do postępowań odnoszących się do zezwoleń udzielanych np. krajowym instytucjom płatniczym. Nie ma więc powodów aby istotnie różnicować opłatę z tytułu udzielenia zezwolenia.</p>	n/d
Art. 41		

Postulowane brzmienie przepisu	Uzasadnienie	MiCAR
	<p>W zakresie art. 41 powstają wątpliwości dotyczące tego, co będzie podstawą do wyliczenia wpłaty na pokrycie kosztów nadzoru. Zrozumiałe jest, że celem są prowizje i marże otrzymywane przez podmioty świadczące usługi w zakresie kryptoaktywów. Taka interpretacja nie budzi zastrzeżeń. Natomiast warto podkreślić, iż nałożenie opłaty na całość wartości transakcji, np. w przypadku obrotu kryptoaktywami na rynku wtórnym, może prowadzić do niekonkurencyjności podmiotów działających w ramach polskiego prawa. Marże za zakup lub sprzedaż kryptoaktywów na rynku wtórnym wynoszą zazwyczaj mniej niż 0,5% (np. giełdy kryptowalut od 0,05% do 0,30%). Przewiduje się również, iż nałożenie tego typu opłaty na całą wartość sprzedaży pierwotnej kryptoaktywów także przełoży się na niekonkurencyjność ofert krajowych. Sugeruje się doprecyzowanie pojęcia przychodów (np. przychodów z tytułu marż lub prowizji) lub rozważenie zamiany na „średniej wartości dochodów wynikających z usług w zakresie kryptoaktywów”.</p> <p>Co więcej, opłaty na pokrycie kosztów nadzoru nad rykiem kryptoaktywów wydają się bardzo wygórowane. Należy zwrócić uwagę, że krajowe instytucje płatnicze objęte są podobnymi wymogami nadzorczymi, a w ich przypadku opłata za nadzór jest prawie 4 razy mniejsza. Biorąc pod uwagę podobieństwo wymogów nadzorczych postulowane jest zmniejszenie opłat nadzorczych w projekcie ustawy o kryptoaktywach do poziomu podobnego dla krajowych instytucji płatniczych.</p>	n/d
Art. 48		
-	<p>W odniesieniu do art. 48 ust. 1 wskazać należy, że przepis przyznaje Komisji uprawnienia nadzorcze w odniesieniu do okoliczności stanowiących "podejrzenie, że może dojść" do dokonania naruszenia, co prowadzi do możliwości zastosowania sankcji w sytuacji, w której do naruszenia nie doszło, a niejako przewidujemy, że może dojść w przyszłości. Może to prowadzić do naruszenia fundamentalnych zasad dotyczących praw i wolności obywatelskich. W szczególności dotyczy to sytuacji, w której dochodzi do upublicznienia informacji na temat podmiotu, które nie należą do faktów, a jedynie stanowią podejrzenie Komisji. Środek ten prowadzić może do wystąpienia szkód ekonomicznych i wizerunkowych po stronie podmiotów finansowych. Zwrócić przy tym uwagę należy na fakt, że decyzja jest natychmiast wykonywalna. Rozporządzenie 2023/1114 przy tym (w odpowiednich przypadkach) posługuje się sformułowaniem "uzasadnione powody, aby podejrzewać, że doszło / mogło dojść do jego [rozporządzenia] naruszenia", a tym samym przewidziane w projekcie ustawy sformułowanie "uzasadnionego podejrzenia, że takie naruszenie może nastąpić" (w przyszłości) jest zbyt daleko idące i może prowadzić do nadużyć.</p> <p>Przykładowo, zgodnie z brzmieniem art 94 ust. 1 pkt r) rozporządzenia 2023/1114 można wnioskować, że uprawnienie do podania do publicznej wiadomości, o nie spełnianiu obowiązków wynikających z rozporządzenia, wymaga stwierdzenia faktu w tym zakresie, a oparcie się jedynie na podejrzeniach jest niewystarczające.</p> <p>W odniesieniu do art. 48 ust. 1 pkt 1) należy wskazać na wątpliwości co do celu uprawnienia Komisji w zakresie nakazania wstrzymania ubiegania się o dopuszczenie do obrotu kryptoaktywów wraz z wyznaczeniem czasu, którym należy "wstrzymać się" od określonego działania. Przepis nie precyzuje okoliczności, które w tym czasie powinny zaistnieć (lub odpowiednio działanie, które powinno być zaniechane), które uzasadniałyby funkcję proponowanego uprawnienia nadzorczego. W odniesieniu do art. 48 ust. 2 pkt 3) wskazać należy na brak obowiązku po stronie Komisji do podania w publikacji informacji na czym naruszenie polega.</p>	n/d
Art. 48 ust. 1 pkt 1 i 2		

Postulowane brzmienie przepisu	Uzasadnienie	MiCAR
<p>(...) Komisja może:</p> <p>1) nakazać oferującemu lub emitentowi tokenów powiązanych z aktywami lub tokenów będących e-piędzdem wstrzymanie rozpoczęcia oferty publicznej kryptoaktywów albo przerwanie jej przebiegu, na okres nie dłuższy niż 30 dni roboczych, lub</p> <p>2) w razie, gdyby środek określony w pkt. 1 powyżej okazał się niewystarczający dla zapobiegnięcia dalszego naruszenia przepisów, zakazać oferującemu lub emitentowi tokenów powiązanych z aktywami lub tokenów będących e-piędzdem rozpoczęcia oferty publicznej kryptoaktywów albo dalszego jej prowadzenia na dalszy czas oznaczony lub nieoznaczony, nie dłużej jednak niż do czasu ustania naruszeń, lub</p>	<p>Punkty 1 oraz 2 wzajemnie się wykluczają, albowiem zakaz określony w punkcie 2 niejako pochtłania zakaz określony w punkcie 1. Proponowana treść pomoże uniknąć wątpliwości.</p>	<p>n/d</p>
<p>Art. 48 ust. 1 pkt 3</p>		
<p>-</p>	<p>Konieczne jest doprecyzowanie, w jaki sposób nastąpić może publikacja określona w pkt. 3.</p>	<p>n/d</p>
<p>art. 49 ust. 1 pkt 1 i 2</p>		
<p>(...) Komisja może:</p> <p>1) nakazać oferującemu lub osobie ubiegającej się o dopuszczenie do obrotu kryptoaktywów wstrzymanie ubiegania się o dopuszczenie do obrotu kryptoaktywów, na okres nie dłuższy niż 30 dni roboczych, lub</p> <p>2) w razie, gdyby środek określony w pkt. 1 powyżej okazał się niewystarczający dla zapobiegnięcia dalszego naruszenia przepisów, zakazać oferującemu lub osobie ubiegającej się o dopuszczenie do obrotu kryptoaktywów ubiegania się o dopuszczenie do obrotu kryptoaktywów na dalszy czas oznaczony lub nieoznaczony, nie dłużej jednak niż do czasu ustania naruszeń, lub</p>	<p>Por. komentarz do art. 48 ust. 1 pkt 1 i 2</p>	<p>n/d</p>
<p>art. 49 ust. 1 pkt 3</p>		
<p>-</p>	<p>Por. komentarz do art. 48 ust. 1 pkt 3</p>	<p>n/d</p>
<p>art. 51 ust. 1 pkt 1 i 2</p>		
<p>Komisja może:</p>	<p>Por. komentarz do art. 48 ust. 1 pkt 1 i 2</p>	<p>n/d</p>

Postulowane brzmienie przepisu	Uzasadnienie	MiCAR
<p>1) nakazać oferującemu, emitentowi tokenów powiązanych z aktywami lub tokenów będących e-pieniądzem, osobie ubiegającej się o dopuszczenie do obrotu kryptoaktywów lub dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów wstrzymanie rozpoczęcia rozpowszechniania materiałów marketingowych lub przerwanie ich rozpowszechniania, na okres nie dłuższy niż 30 dni roboczych, wskazując nieprawidłowości, które należy usunąć w tym okresie, lub</p> <p>2) gdy wskazane przez Komisję nieprawidłowości nie zostały usunięte w okresie, o którym mowa w pkt 1, zakazać oferującemu, emitentowi tokenów powiązanych z aktywami lub tokenów będących e-pieniądzem, osobie ubiegającej się o dopuszczenie do obrotu kryptoaktywów lub dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów rozpowszechniania materiałów marketingowych lub udostępniania określonych informacji pochodzących z tych materiałów albo dalszego ich udostępniania na dalszy czas oznaczony lub nieoznaczony, nie dłużej jednak niż do czasu ustania naruszeń, lub</p> <p>art. 51 ust. 1 pkt 3</p>		
-	Por. komentarz do art. 48 ust. 1 pkt 3	n/d
art. 52 ust. 1 pkt. 1 i 2		
-	<p>W zakresie, w jakim przedmiotowy przepis obejmuje możliwość powzięcia określonych działań przez Komisję na podstawie jej samodzielnego uznania co do naruszenia lub nawet "możliwego naruszenia" interesów klientów lub posiadaczy kryptoaktywów, należy przedmiotową regulację ocenić w sposób negatywny. Daje ona bowiem Komisji całkowitą dowolność w podejmowaniu wiążących decyzji dla podmiotów, które mogą spowodować u takiego podmiotu niepowetowaną szkodę. Konieczne jest tym samym usunięcie punktu 1, jako wywołującego zbyt daleko idące skutki (przy jednoczesnym braku uregulowania przesłanek lub procedury odwoławczej) i pozostawienie punktu 2 jako elementu skutecznej kontroli, jednak nakazującego Komisji każdorazową weryfikację podstaw do utrzymywania zakazu. Konieczne będzie również określenie przesłanek które muszą zaistnieć aby Komisja uznała, iż zachodzi naruszenie lub możliwość naruszenia interesów klientów lub posiadaczy kryptoaktywów.</p>	n/d
art. 52 ust. 1 pkt 3		
-	por. komentarz do art. 48 ust. 1 pkt 3	n/d
Art. 55 ust. 1		
-	Przepis art. 55 ust. 1 pkt 2 przewiduje wydanie zakazu wykonywania prawa głosu, przy czym zgodnie z art. 68 ust. 3 Rozporządzenia 2023/1114, jako przykład możliwych do wprowadzenia środków, Rozporządzenie MiCA wskazuje	art. 68 ust. 3 MiCAR

Postulowane brzmienie przepisu	Uzasadnienie	MiCAR
	<p>na możliwość zawieszenia wykonywania prawa głosu. Wykładnia pojęcia "zawieszenie" prowadzi do wniosku, że ono charakter czasowy.</p> <p>Charakter czasowy środka nadzorczego podkreśla również art 73 projektu ustawy, zgodnie z którym Komisja może, na wniosek strony albo z urzędu, uchylić decyzję o zastosowaniu tego środka lub sankcji.</p>	
Art. 56		
-	Zgodnie z art 94 ust. 1 lit d) Rozporządzenia 2023/1114, uprawnienie właściwego organu do zobowiązania dotyczy jedynie dostawcy usług, zaś przepis projektowanej ustawy przewiduje również uprawnienie do wydania decyzji w stosunku do insourcera. W takim przypadku, organ powinien wszcząć postępowanie wobec dostawcy a nie insourcera.	n/d
Art. 58		
-	Konieczna jest definicja posiadacza kryptoaktywa, jako że odsyłające rozporządzenie nie precyzuje tej kwestii. W praktyce mimo, że właścicielami kryptowalut są klienci, posiadaczem krypto aktywów jest posiadacz klucza prywatnego - dostawca usługi. Wątpliwości powoduje czy zamknięcie lub zmniejszenie tymczasowo lub na stałe otwartych pozycji dotyczyć ma wyłącznie ofert wymiany. Podmioty objęte ustawą często świadczą również usługę stakingu. Ponadto odnoszenie się do posiadacza kryptoaktywów będzie skuteczne wyłącznie w kontekście działalności podmiotów które oferują wymianę krypto wyłącznie w sposób scentralizowany.	n/d
art. 60, 61, 62, 63, 64, 65, 69		
-	Wysokość sankcji finansowych przewidziana przepisami ustawy każdorazowo powinna być ustalana w oparciu o obrót, względnie inne kryteria finansowe dotyczące podmiotu/osoby, na który nakładana jest kara finansowa. Pomiędzy wskazanymi przepisami zauważalna jest również nieścisłość oraz bardzo ogólny charakter - czasem mowa jest o osobie, czasem o osobie fizycznej, niektóre punkty łączy spójnik "lub", w innych przypadkach spójnika brakuje. Konieczne będzie ujednoczenie wskazanych przepisów.	n/d
Art. 61		
-	Nakładanie kary za naruszenie art. 15 ust. 1, 3 i 4 Rozporządzenia MiCA wykracza poza katalog przywołanych przepisów określonych w artykule 111 Rozporządzenia MiCA. Przepis ten przewiduje nałożenie na podmiot finansowy odpowiedzialności cywilnoprawnej z tytułu naruszenia art. 6 rozporządzenia wobec wszystkich posiadaczy kryptoaktywa za wszelkie poniesione przez nich straty.	art. 15 ust. 1, 3 i 4 MiCAR
Art. 66		
-	Art 111 ust. 5 lit. f) Rozporządzenia MiCA, przewidujący możliwość nałożenia zakazu pełnienia funkcji na wydłużony okres czasu w przypadku ponownego naruszenia wymienionych tamże przepisów Rozporządzenia MiCA, nie obejmuje zakresem naruszenia art 88 Rozporządzenia MiCA. W tym zakresie projekt ustawy wykracza poza Rozporządzenie MiCA.	Art 111 ust. 5 lit. f) MiCAR
Art. 69		

Postulowane brzmienie przepisu	Uzasadnienie	MiCAR
-	Rozporządzenie MICA nie przewiduje sankcji za naruszenie art. 103, 104 i 105 Rozporządzenia MiCA. W tym zakresie projekt ustawy wykracza poza MICA.	art. 103, 104 i 105 MiCAR
Art. 71 ust. 1		
-	<p>Zgodnie z art 114 ust. 3 Rozporządzenia MiCA, "W przypadku gdy od decyzji o nałożeniu kary administracyjnej lub innego środka administracyjnego przysługuje odwołanie do odpowiednich sądów lub do organów administracyjnych, właściwy organ niezwłocznie publikuje na swojej urzędowej stronie internetowej taką informację oraz wszelkie późniejsze informacje na temat wyniku takiego odwołania. Ponadto publikuje się również ewentualną decyzję uchylającą wcześniejszą decyzję o nałożeniu kary administracyjnej lub innego środka administracyjnego."</p> <p>Obowiązek Komisji do upublicznienia informacji nie obejmuje wprost:</p> <p>1) uprawnienia do zaskarżenia decyzji w ramach postępowania sądowoadministracyjnego i w związku z tym upublicznienia wszelkich możliwych informacji na temat wyników tego odwołania (tj. także taki wynik tego postępowania, który nie jest obecnie odzwierciedlony w art. 71 ust. 1);</p> <p>2) ust. 1 pkt 3 powinien zostać doprecyzowany poprzez dodanie obowiązku publikacji informacji nie tylko na etapie postępowania przed KNF, ale również dalszego postępowania sądowoadministracyjnego (tj. wskazanie tego wprost). Obecnie brzmienie punktu może sugerować jedynie opublikowanie decyzji stanowiącej ponowne rozpatrzenie sprawy przez KNF.</p>	art 114 ust. 3 MiCAR
Art. 72		
-	<p>W odniesieniu do ust. 2 - art. 72 ust. 2 przewiduje obligatoryjne nałożenie na decyzję rygoru natychmiastowej wykonalności w odniesieniu do wszystkich środków i sankcji, o których mowa w przywołanych przepisach, co może prowadzić do nadużyć. Przepis powinien zostać doprecyzowany poprzez wskazanie dodatkowych przesłanek, które będą w indywidualnym przypadku uzasadniać nadanie rygoru natychmiastowej wykonalności. Jako zasadę polski porządek prawny oraz Rozporządzenie MiCA przewidują wykonalność decyzji po kontroli instancyjnej.</p> <p>W odniesieniu do ust. 6 - art. 72 ust. 6 przewiduje publikację informacji o wszczęciu postępowania - co może prowadzić do wystąpienia szkód ekonomicznych i wizerunkowych po stronie dostawcy. Na tym etapie nie jest stwierdzone, że dostawca naruszył przepisy ustawy lub Rozporządzenia MICA w związku z czym taka publikacja jest przedwczesna i może prowadzić do nadużyć. Podejście to potwierdza art 114 Rozporządzenia MiCA, który wskazuje na obowiązek publikacji jedynie decyzji nakładających kary administracyjne.</p>	n/d
ROZDZIAŁ 6 - PRZEPISY KARNE		

Postulowane brzmienie przepisu	Uzasadnienie	MiCAR
<p>Generalna uwaga: Konieczne jest ustalenie, w jaki sposób respektowane będą przedmiotowe przepisy w kontekście art. 3 Kodeksu karnego, tj. miejsca popełnienia przestępstwa. Wiele z wymienionych przepisów karnych zakłada bowiem karalność określonych działań nie tylko przy braku wymaganego Rozporządzeniem zezwolenia, ale również przy braku podjęcia określonych czynności wobec Komisji. W ocenie komentującego, brak dokonania np. zgłoszenia wobec Komisji, przy jednoczesnym posiadaniu zezwolenia na gruncie Rozporządzenia lub dokonaniu zgłoszenia innemu organowi nadzorcemu w innym państwie powinien stanowić o depenalizacji danego zachowania, nawet jeżeli jego skutki kolejno będą (np. za pośrednictwem klientów) miały miejsce na terenie Polski.</p>		
<p>Art. 75 ust. 1</p>		
<p>Kto na terytorium jednego państwa członkowskiego udostępni co najmniej 150 osobom lub nieoznaczonemu adresatowi materiały marketingowe dotyczące oferty publicznej kryptoaktywa innego niż tokeny powiązane z aktywami lub tokeny będące e- pieniądzem, o której mowa w art. 4 ust. 1 rozporządzenia 2023/11 chyba że zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 4 ust. 1 rozporządzenia 2023/11, podlega grzywnie do 10 000 000 złotych albo karze pozbawienia wolności do lat 2, albo obu tym karom łącznie</p>	<p>Proponowany przepis nie uwzględnia brzmienia art. 4 ust. 1 Rozporządzenia w całości. Przepis ten zakłada bowiem określone sytuacje, w których czyn opisany w przepisie nie jest karalny (np. w zakresie tokenów użytkowych) - co powinno zostać uwzględnione w Projekcie.</p>	<p>art. 4 ust. 1 MiCAR</p>
<p>Art. 80</p>		
<p>-</p>	<p>MiCAR nie przewiduje kar polegających na pozbawieniu wolności. Rekomenduje się usunięcie kary pozbawienia wolności.</p>	<p>n/d</p>
<p>Art. 81</p>		
<p>-</p>	<p>MiCAR nie przewiduje kar polegających na pozbawieniu wolności. Rekomenduje się usunięcie kary pozbawienia wolności.</p>	<p>n/d</p>
<p>Art. 82</p>		
<p>-</p>	<p>Zwrócić należy uwagę na kontrowersje związane z pojęciem trwałego nośnika - ani projekt ustawy ani Rozporządzenie MiCA nie przewidują legalnej definicji tego pojęcia. Sankcja karna w tym zakresie jest zbyt daleko idąca.</p> <p>W odniesieniu do pkt. 2) należy zaznaczyć, iż zgodnie z brzmieniem art. 5 ust. 5 przeniesienie na innego dostawcę praw i obowiązków uwarunkowane jest zgodą dostawcy i klientów. Sankcja karna nie uwzględnia tych okoliczności.</p>	<p>n/d</p>

Postulowane brzmienie przepisu	Uzasadnienie	MiCAR
	Przepis art 5 ust. 6 nie precyzuje dokładnie jakie dokładnie dokumenty powinny zostać wydane dostawcy, na którego zostały przeniesione prawa i obowiązki wynikające z umów zawartych z klientami. Przepis w związku z tym jest zbyt nieprecyzyjny, aby za jego naruszenie stosować sankcję karną.	
Rozdział 7 – Zmiany w przepisach obowiązujących [art. 84 – art. 101]		
Artykuł 85		
<p>„W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2647, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:</p> <p>1) w art. 5a:</p> <p>a) pkt 33a otrzymuje brzmienie:</p> <p>„33a) walucie wirtualnej kryptoaktywie – oznacza to cyfrowe odwzorowanie wartości, które nie jest:</p> <p>(a) prawnym środkiem płatniczym emitowanym przez Narodowy Bank Polski, zagraniczne banki centralne lub inne organy administracji publicznej,</p> <p>(b) międzynarodową jednostką rozrachunkową ustanawianą przez organizację międzynarodową i akceptowaną przez poszczególne kraje należące do tej organizacji lub z nią współpracujące,</p> <p>(c) pieniądzem elektronicznym w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2024 r. poz. 30),</p> <p>(d) instrumentem finansowym w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi,</p> <p>(e) wekslem lub czekiem oraz jest wymienne w obrocie gospodarczym na prawne środki płatnicze i akceptowane jako środek wymiany, a także może być elektronicznie przechowywane lub przeniesione albo może być przedmiotem handlu elektronicznego.”</p> <p>b) po pkt. 33a dodaje się pkt 33aa w brzmieniu:</p> <p>„33aa) podmiotach prowadzących działalność w zakresie obrotu kryptoaktywami walutami wirtualnymi – oznacza to podmioty prowadzące</p>	<p>W uPIT⁸ zmodyfikowano definicję walut wirtualnych, poprzez zniesienie odwołania do uAML⁹. Zgodnie z uzasadnieniem zmiana ta wynika z faktu, że z uAML wyeliminowano definicję walut wirtualnych, zastępując ją szerszym pojęciem - kryptoaktywa. Postulujemy, wobec tego, aby przepisy uPIT nie odnosiły się jedynie do walut wirtualnych, ale generalnie do kryptoaktywów w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 5 MiCAR.</p> <p>Uregulowania w obecnym zakresie i proponowane zmiany (w tym błędna propozycja zmian w PrBank¹⁰, która uznaje token będący e-pieniądzem za rodzaj pieniądza elektronicznego), powodują (zarówno dla osób fizycznych, jak i prawnych) powstanie luki regulacyjnej i dwóch odrębnych systemów opodatkowania kryptoaktywów w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 7 MiCAR.</p> <p>Na kanwie Projektu Ustawy, tokeny będące e-pieniądzem (EMT), w projekcie obecnych definicji będą opodatkowane w zupełnie innym reżimie (jako pieniądz elektroniczny, wyłączony z definicji waluty wirtualnej), niż pozostałe kryptoaktywa wskazane w art. 3 MiCAR, tj. tokeny powiązane z aktywami (ART) i inne tokeny, nie będące ART i EMT. Naszym zdaniem przeczy to zarówno intencji ustawodawcy, jak również duchowi obecnych regulacji, które określają podatkowe skutki obrotu walutami wirtualnymi między sobą (w obecnym rozumieniu). Przede wszystkim, wymiana kryptoaktywów posiadających stabilną wartość, jaką są tokeny będące e-pieniądzem (EMT) na inne kryptoaktywa powinna być neutralna podatkowo.</p> <p>Postulowane zmiany pozwolą ujednoclić stosowanie zasad podatkowych w odniesieniu do wszystkich kryptoaktywów (w tym EMT, ART i innych tokenów), a nie jedynie walut wirtualnych. Po wprowadzeniu MiCAR za bezcelowe należy uznać używanie definicji właściwie określających te same klasy aktywów. Uspójnienie definicji jest w tym kontekście nie tylko pożądane pod kątem czysto formalnym, ale ma głębokie znaczenie praktyczne, wpływające w istotny sposób na rozwój rynku kryptoaktywów w Polsce.</p> <p>Na marginesie należy zwrócić uwagę, że postulowane wyżej ujednoclenie ustawodawca zastosował nowelizując w art. 91 Projektu Ustawy art. 9 pkt 1a uPCC¹¹. W ślad za postulowaną zmianą należy zastąpić w treści uPIT określenie „waluta wirtualna” określeniem „kryptoaktywo”.</p>	n/d

⁸ Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 2647, ze zm.); „uPIT”.

⁹ Ustawa z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz.U. z 2023 r. poz. 1124, 1285, 1723 i 1843, ze zm.); „uAML”.

¹⁰ Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 2488, ze zm.); „PrBank”.

¹¹ Ustawa z dnia 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 170, 1463 i 1723, ze zm.); „uPCC”.

Postulowane brzmienie przepisu	Uzasadnienie	MiCAR
<p>działalność gospodarczą polegającą na świadczeniu usług w zakresie:</p> <p>(a) wymiany pomiędzy kryptoaktywami walutami i środkami płatniczymi,</p> <p>(b) wymiany pomiędzy kryptoaktywami walutami wirtualnymi,</p> <p>(c) pośrednictwa w wymianie, o której mowa w lit. a lub b,</p> <p>(d) prowadzenia w formie elektronicznej zbioru danych identyfikacyjnych zapewniających osobom uprawnionym możliwość korzystania z kryptoaktywów jednostek walut wirtualnych, w tym przeprowadzania transakcji ich wymiany,”</p> <p>c) uchyla się pkt 33c;</p> <p>2) w art. 17 w ust. 1g wyrazy „art. 2 ust. 1 pkt 12 ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu” zastępuje się wyrazami „art. 5a pkt 33aa”;</p> <p>3) w art. 22 w ust. 14 wyrazy „podmiotów, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 12 ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu” zastępuje się wyrazami „podmiotów prowadzących działalność w zakresie obrotu kryptoaktywami walutami wirtualnymi.”</p>		
<p>Artykuł 86</p> <p>„W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 2805) wprowadza się następujące zmiany:</p> <p>1) w art. 4a:</p> <p>a) pkt 22a otrzymuje brzmienie:</p> <p>„22a) kryptoaktywie walucie wirtualnej – oznacza to cyfrowe odwzorowanie wartości, które nie jest:</p> <p>a) prawnym środkiem płatniczym emitowanym przez Narodowy Bank Polski, zagraniczne banki centralne lub inne organy administracji publicznej,</p> <p>b) międzynarodową jednostką rozrachunkową ustanawianą przez organizację międzynarodową i akceptowaną przez poszczególne kraje należące do tej organizacji lub z nią współpracujące,</p>	<p>W uCIT¹² zmodyfikowano definicję walut wirtualnych, poprzez zniesienie odwołania do uAML. Zgodnie z uzasadnieniem zmiana ta wynika z faktu, że z uAML wyeliminowano definicję walut wirtualnych, zastępując ją szerszym pojęciem - kryptoaktywa. Postulujemy, wobec tego, aby przepisy uCIT nie odnosiły się jedynie do walut wirtualnych, ale generalnie do kryptoaktywów w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 5 MiCAR.</p> <p>Uregulowania w obecnym zakresie i proponowane zmiany (w tym błędna propozycja zmian w PrBank, która uznaje token będący e-piędzdem za rodzaj pieniądza elektronicznego), powodują (zarówno dla osób fizycznych, jak i prawnych) powstanie luki regulacyjnej i dwóch odrębnych systemów opodatkowania kryptoaktywów w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 7 MiCAR.</p> <p>Na kanwie Projektu Ustawy, tokeny będące e-piędzdem (EMT), w projekcie obecnych definicji będą opodatkowane w zupełnie innym reżimie (jako pieniądz elektroniczny, wyłączony z definicji waluty wirtualnej), niż pozostałe kryptoaktywa wskazane w art. 3 MiCAR, tj. tokeny powiązane z aktywami (ART) i inne tokeny, nie będące ART i EMT. Naszym zdaniem przeczy to zarówno intencji ustawodawcy, jak również duchowi obecnych regulacji, które określają podatkowe skutki obrotu walutami wirtualnymi między sobą (w obecnym rozumieniu). Przede wszystkim, wymiana kryptoaktywów posiadających stabilną wartość, jaką są tokeny będące e-piędzdem (EMT) na inne kryptoaktywa powinna być neutralna podatkowo.</p>	<p>n/d</p> <p>n/d</p>

¹² Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2023r. poz. 2805, ze zm.); „uCIT”.

Postulowane brzmienie przepisu	Uzasadnienie	MiCAR
<p>c) pieniądzem elektronicznym w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2024 r. poz. 30),</p> <p>d) instrumentem finansowym w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r., o obrocie instrumentami finansowymi,</p> <p>e) wekslem lub czekiem</p> <p>– oraz jest wymienialne w obrocie gospodarczym na prawne środki płatnicze i akceptowane jako środek wymiany, a także może być elektronicznie przechowywane lub przeniesione albo może być przedmiotem handlu elektronicznego;”</p> <p>b) uchyla się pkt 22b,</p> <p>c) po pkt. 22b dodaje się pkt 22c w brzmieniu: „22c) podmiotach prowadzących działalność w zakresie obrotu walutami wirtualnymi – rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą polegającą na świadczeniu usług w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) wymiany pomiędzy kryptoaktywami walutami i środkami płatniczymi, b) wymiany pomiędzy kryptoaktywami walutami wirtualnymi, c) pośrednictwa w wymianie, o której mowa w lit. a lub b, d) prowadzenia w formie elektronicznej zbioru danych identyfikacyjnych zapewniających osobom uprawnionym możliwość korzystania z kryptoaktywów jednostek walut wirtualnych, w tym przeprowadzania transakcji ich wymiany;” <p>d) dodaje się pkt 22d w brzmieniu: „emitencie kryptoaktywów – oznacza emitenta w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 10 rozporządzenia 2023/1114,” 2) w art. 7b w ust. 3 wyrazy „art. 2 ust. 1 pkt 12 ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu” zastępuje się wyrazami „art. 4a pkt 22c”; 3) w art. 12 ust. 4 CIT dodaje się pkt 27a w brzmieniu:</p>	<p>Postulowane zmiany pozwolą ujednoczyć stosowanie zasad podatkowych w odniesieniu do wszystkich kryptoaktywów (w tym EMT, ART i innych tokenów), a nie jedynie walut wirtualnych. Po wprowadzeniu MiCAR za bezcelowe należy uznać używanie definicji właściwie określających te same klasy aktywów. Uspójnienie definicji jest w tym kontekście nie tylko pożądane pod kątem czysto formalnym, ale ma głębokie znaczenie praktyczne, wpływające w istotny sposób na rozwój rynku kryptoaktywów w Polsce.</p> <p>Na marginesie należy zwrócić uwagę, że postulowane wyżej ujednoczenie ustawodawca zastosował nowelizując w art. 91 Projektu Ustawy art. 9 pkt 1a uPCC. W ślad za postulowaną zmianą należy zastąpić w treści uCIT określenie „waluta wirtualna” określeniem „kryptoaktywo”.</p> <p>Dodatkowo, obecne brzmienie (a także brzmienie po zmianach przewidzianych w obecnym Projekcie Ustawy) art. 22d w zw. z art. 7b ust. 1 pkt 6 lit f i art. 15 ust. 1 CIT¹³ powoduje, że jeżeli polski podmiot chciałby dokonać emisji własnego kryptoaktywa (np. waluty wirtualnej), musiałby zapłacić od tej emisji (tj. od sprzedaży) podatek z zastosowaniem stawki podatku wynoszącej 19% bez możliwości rozpoznania kosztów późniejszego odkupienia wyemitowanych kryptoaktywów. Uniemożliwia to w praktyce konkurencję polskich podmiotów z podmiotami emitującymi waluty wirtualne w innych jurysdykcjach. Istniejące regulacje promują bowiem podmioty dokonujące emisji walut wirtualnych na rynkach zagranicznych. Ten stan rzeczy uniemożliwia rozwój na rynku walut wirtualnych polskich podmiotów, np. poprzez emisję własnej waluty i tym samym finansowanie polskiej gospodarki, w tym polskiego rynku technologicznego. W związku z tym, mając na uwadze konieczność kompleksowego uregulowania rynku kryptoaktywów, postuluje się nowelizację przepisów, zakładającą, że przychód z tytułu emisji kryptoaktywów będzie odsunięty w czasie do momentu ich odkupu. W konsekwencji opodatkowaniu będą podlegały dopiero zyski faktyczne osiągnięte z takiej emisji. Postulowane zmiany nie zmieniają zasad rozliczeń podmiotów dokonujących nabycia kryptoaktywów ani nie spowodują braku opodatkowania przychodów z emisji kryptoaktywów. Ich celem jest jedynie uczynienie zadość zasadzie podatku dochodowego, tj. opodatkowanie dochodu (zysku) ze źródła przychodów, a nie, jak to ma miejsce obecnie, opodatkowanie przychodu, bez możliwości rozpoznania powiązanych z tym przychodem kosztów. Brak postulowanych zmian spowoduje, że rynek kryptoaktywów pozostanie zamknięty dla polskich emitentów ze względu na znaczną przewagę konkurencyjną podmiotów zagranicznych. W związku z powyższym postulujemy uwzględnienie w art. 86 Projektu Ustawy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodania pkt. 22d w art. 4a CIT po pkt 22c w brzmieniu zaprojektowanym w poprzedniej kolumnie; - dodania pkt. 27a w art. 12 ust. 4 CIT po pkt. 27 w brzmieniu zaprojektowanym w poprzedniej kolumnie; - dodania ust. 11a w art. 15 CIT po ust. 11 w brzmieniu zaprojektowanym w poprzedniej kolumnie. 	

¹³ Oraz odpowiednio art. 30b ust. 1a, 1b, 5d, 6a, art. 17 ust. 1 pkt 1, ust. 1f, 1g i art. 23 uPIT, o ile znajdzie w tym przypadku zastosowanie.

Postulowane brzmienie przepisu	Uzasadnienie	MiCAR
<p>„u emitentów kryptoaktywów przychodów uzyskanych z tytułu emisji kryptoaktywów – do czasu odkupu wyemitowanych kryptoaktywów.”,</p> <p>⇒ 4) w art. 15 w ust. 11 wyrazy „podmiotów, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 12 ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu” zastępuje się wyrazami „podmiotów prowadzących działalność w zakresie obrotu kryptoaktywami walutami wirtualnymi”;</p> <p>5) w art. 15 CIT po ust. 11 dodaje się ust. 11a w brzmieniu:</p> <p>„u emitentów kryptoaktywów, koszty uzyskania przychodów, o których mowa w art.7b ust. 1 pkt 6 lit. f stanowią udokumentowane wydatki bezpośrednio poniesione na odkup wyemitowanego kryptoaktywa oraz koszty związane z jego emisją.”.</p>		
<p>Artykuł 90</p> <p>„W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 2488) w art. 5 w ust. 2 wprowadza się następujące zmiany:</p> <p>1) w pkt 3 określa się wyrazy „oraz wydawanie pieniądza elektronicznego”;</p> <p>2) po pkt. 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu: „3a) wydawanie pieniądza elektronicznego, w tym emisja tokenów będących e-piędzdem w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1114 z dnia 31 maja 2023 r. w sprawie rynków kryptoaktywów oraz zmiany rozporządzeń (UE) nr 1093/2010 i (UE) nr 1095/2010 oraz dyrektyw 2013/36/UE i (UE) 2019/1937 (Dz. Urz. UE L 150 z 09.06.2023, str. 40 oraz Dz. Urz. UE L 2023/2869 z 20.12.2023), zwanego dalej „rozporządzeniem 2023/1114”;</p> <p>3) w pkt 13 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 14, 15 i 16 w brzmieniu: „14) emisja kryptoaktywów innych niż tokeny powiązane z aktywami lub tokeny będące</p>	<p>W Projekcie Ustawy brakuje wyraźnego wskazania przez ustawodawcę, w jakim zakresie różnią się definicje: pieniądza elektronicznego w rozumieniu uUP¹⁴ i tokenów będących e-piędzdem w rozumieniu Rozporządzenia 2023/1114, w szczególności przy jednoczesnym doprecyzowaniu przez ustawodawcę też definicji w Prawie bankowym.</p> <p>Zgodnie z literalną wykładnią projektowanego art. 90 Projektu i zmian w zakresie art. 5 ust. 2 Prawa bankowego oraz art. 48 ust. 2 Rozporządzenia 2023/1114 <u>tokeny będące e-piędzdem są rodzajem pieniądza elektronicznego.</u></p> <p>Jednak, wymagania dotyczące pieniądza elektronicznego oraz wymagania dotyczące emisji EMT są, rozłącznymi zbiorami wymagań, co z zresztą znajduje odzwierciedlenie choćby w motywie (18) Rozporządzenia 2023/1114.</p> <p>Z naszej perspektywy uznanie Rozporządzenia 2023/1114 jako jeden z rodzajów pieniądza elektronicznego w propozycji definicji w art. 90 ust. 2 Projektu Ustawy, tj. „3a) wydawanie pieniądza elektronicznego, w tym emisja tokenów będących e-piędzdem w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1114”, rodzi daleko idące skutki prawne i ryzyko nakładania się reżimów dwóch ustaw. Z punktu widzenia rozwoju tego biznesu jest też niepotrzebne i niepożądane.</p> <p>Przykładowo, w przypadku zamiaru emisji EMT, organ nadzoru z uwagi na zakres zmian w PrBank, odwołują się do definicji pieniądza elektronicznego znajdującej się w uUP i mogą uznać, że EMT musi spełnić wszystkie wymagania podmiotowe i funkcjonalne, zastrzeżone dla pieniądza elektronicznego. Chcemy uniknąć tego ryzyka, bo traktujemy i chcemy traktować te produkty (pieniądz elektroniczny w rozumieniu uUP i EMT) jako dwie odrębne kategorie</p>	<p>n/d</p> <p>n/d</p>

¹⁴ Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz.U. z 2024 r. poz. 30, ze zm.); „uUP”.

Postulowane brzmienie przepisu	Uzasadnienie	MiCAR
<p>e-pieniądzem zgodnie z art. 4 i nast. rozporządzenia 2023/1114;</p> <p>15) emisja tokenów powiązanych z aktywami w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia 2023/1114, na podstawie art. 17 rozporządzenia 2023/1114;</p> <p>16) prowadzenie działalności w charakterze dostawcy usług świadczenie usług w zakresie kryptoaktywów w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 16 rozporządzenia 2023/1114, na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 60 tego rozporządzenia.”.</p>	<p>produktów. Tym bardziej, że katalog wymagań dla EMT jest katalogiem zamkniętym i znajduje się w stosowanym bezpośrednio MiCAR.</p> <p>Wymagania biznesowe dla pieniądza elektronicznego i EMT (który uznaje się za pieniądź elektroniczny na podstawie art. 48 ust. 2 MiCAR) wymagają doprecyzowania. Oznacza to, że EMT nie musi spełniać wymagań określonych w uUP, między innymi:</p> <p>(a) pieniądź elektroniczny musi być akceptowany przez podmioty inne niż jego wydawca,</p> <p>(b) pieniądź elektroniczny może być wyłącznie przedmiotem obrotu w zamkniętym systemie płatniczym składającym się z co najmniej trzech podmiotów: dwóch użytkowników (np. Klienta oraz Akceptanta) oraz wydawcy, którzy posiadają odpowiednie urządzenia techniczne,</p> <p>(c) pieniądź elektroniczny nie pełni funkcji prawnego środka płatniczego na terytorium Polski – w odróżnieniu od pieniądza bankowego, pieniądź elektroniczny nie może być wykorzystywany do realizacji transakcji w ramach otwartego systemu płatniczego.</p> <p>Wyraźne rozdzielenie tych dwóch definicji, łącznie z proponowaną zmianą w zakresie definicji w niniejszym zakresie pozwoli zrealizować intencję ustawodawcy europejskiego z MiCAR, który wyraźnie wskazuje na odrębność tych dwóch instytucji w motywie (18) Rozporządzenia 2023/1114: „Pierwszy rodzaj obejmuje kryptoaktywa, które mają utrzymywać stabilną wartość dzięki powiązaniu z tylko jedną walutą urzędową. Takie kryptoaktywa pełnią funkcję bardzo podobną do tej, jaką pełni pieniądź elektroniczny zgodnie z definicją zawartą w dyrektywie 2009/110/WE. Podobnie jak pieniądź elektroniczny takie kryptoaktywa są elektronicznym substytutem monet i banknotów i mogą służyć do dokonywania płatności.”. Postulujemy więc odpowiednią zmianę art. 90 Projektu Ustawy.</p>	
<p>Artykuł 91</p> <p>„W ustawie z dnia 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 170, 1463 i 1723) w art. 9 pkt 1a otrzymuje brzmienie:</p> <p>„1a) sprzedaż i zamianę kryptoaktywów praw majątkowych, będących kryptoaktywami w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1114 z dnia 31 maja 2023 r. w sprawie rynków kryptoaktywów oraz zmiany rozporządzeń (UE) nr 1093/2010 i (UE) nr 1095/2010 oraz dyrektyw 2013/36/UE i (UE) 2019/1937 (Dz. Urz. UE L 150 z 09.06.2023, str. 40 oraz Dz. Urz. UE L 2023/2869 z 20.12.2023);”.</p>	<p>Artykuł 91 Projektu doprecyzowuje zwolnienie z podatku od czynności cywilnoprawnych dotyczące kryptoaktywów. Zaproponowane regulacje posługują się jednak zwrotem „sprzedaż i zamiana praw majątkowych, będących kryptoaktywami w rozumieniu rozporządzenia 2023/1114”. MiCAR wskazuje jednak, że kryptoaktywem mogą być nie tylko prawa majątkowe, ale i wartości. Nie ma zatem powodu, dla którego proponowane zmiany mają nie dotyczyć kryptoaktywów będących cyfrowym odzwierciedleniem wartości. Spowoduje to nierówne traktowanie tej samej klasy aktywów, jakim będą kryptoaktywa oraz wiele wątpliwości interpretacyjnych, jak należy opodatkować różnego rodzaju kryptoaktywa. W konsekwencji postulujemy, aby nowelizowany art. 9 pkt 1a brzmiał zgodnie z treścią wskazaną w poprzedniej kolumnie.</p>	n/d
<p>Dodanie artykułu 91a (lub odpowiednie przesunięcie numeracji jednostek redakcyjnych Projektu Ustawy)</p>		n/d

Postulowane brzmienie przepisu	Uzasadnienie	MiCAR
<p>„W ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2023 r. poz. 1570, ze zm.) w art. 43 ust. 1 po pkt. 7 dodaje się pkt 7b: „transakcje, łącznie z pośrednictwem, dotyczące kryptoaktywów w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1114 z dnia 31 maja 2023 r. w sprawie rynków kryptoaktywów oraz zmiany rozporządzeń (UE) nr 1093/2010 i (UE) nr 1095/2010 oraz dyrektyw 2013/36/UE i (UE) 2019/1937 (Dz. Urz. UE L 150 z 09.06.2023, str. 40 oraz Dz. Urz. UE L 2023/2869 z 20.12.2023);”</p>	<p>Postulujemy jednoznaczne uregulowanie, że obrót kryptoaktywami podlega zwolnieniu z opodatkowania podatkiem od towarów i usług. Obecnie skutek taki wywodzony jest z innych przepisów, w szczególności art. 43 ust. 1 pkt 7 uVAT¹⁵. Niezbędne jest jednak jednoznaczne rozstrzygnięcie tej kwestii, podobnie, jak ma to miejsce na gruncie uPCC. Postulujemy zatem wskazaną w poprzedniej kolumnie zmianę Projektu Ustawy.</p>	n/d
<p>Artykuł 96</p> <p>„W ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi wprowadza się następujące zmiany:</p> <p>1) w art. 3 po pkt 4zf dodaje się pkt 4zg w brzmieniu: „4zg) rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1114 z dnia 31 maja 2023 r. w sprawie rynków kryptoaktywów oraz zmiany rozporządzeń (UE) nr 1093/2010 i (UE) nr 1095/2010 oraz dyrektyw 2013/36/UE i (UE) 2019/1937 (Dz. Urz. UE L 150 z 09.06.2023, str. 40 oraz Dz. Urz. UE L 2023/2869 z 20.12.2023);”;</p> <p>2) w art. 21 po ust. 2c dodaje się ust. 2d w brzmieniu: „2d. Spółka prowadząca rynek regulowany może świadczyć usługi w zakresie kryptoaktywów, o których mowa w art. 60 ust. 6 rozporządzenia 2023/1114, na zasadach określonych w tym rozporządzeniu.”;</p> <p>3) w art. 48 po ust. 5a dodaje się ust. 5aa w brzmieniu: „5aa. Krajowy Depozyt może świadczyć usługi w zakresie kryptoaktywów, o których mowa w art. 60 ust. 2 rozporządzenia 2023/1114, na zasadach określonych w tym rozporządzeniu.”;</p> <p>4) w art. 69 w ust. 4 dodaje się pkt 9) i 10) w brzmieniu: „9) emisja tokenów powiązanych z aktywami w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia 2023/1114;</p>	<p>Projekt Ustawy zakłada dodanie do katalogu czynności bankowych (jeżeli byłyby one wykonywane przez bank) emisję tokenów powiązanych z aktywami w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 6 MiCAR oraz świadczenie usług w zakresie kryptoaktywów w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 16 MiCAR. Równocześnie nie dodano przy tym analogicznego zapisu dla <u>czynności maklerskich, które wymienione są w art. 69 w ust. 4 uOIF</u>¹⁶. Podejście takie może rodzić w przyszłości szereg wątpliwości, czy i na jakich zasadach działalność w tym zakresie mogą wykonywać firmy inwestycyjne (zwłaszcza biura maklerskie, będące wyodrębnioną jednostką organizacyjną banku). W szczególności może powstać ryzyko uznania, że w związku z takim podejściem ustawodawcy, biura maklerskie nie będą mogły w ogóle świadczyć tego typu usług jako czynności bankowych zarezerwowanych wyłącznie dla banków. Alternatywnie, możemy mieć do czynienia z sytuacją, w której ta sama osoba prawna (bank) tą samą działalność może wykonywać w dwóch reżimach: (i) bezpośrednio jako bank pod reżimem czynności bankowej lub (ii) jako biuro maklerskie bez reżimu prowadzenia działalności za obejście przepisów prawa o czynnościach bankowych).</p> <p>Należy również dodać na poparcie sugerowanej zmiany, że firmy inwestycyjne w Polsce od kilku lat eksperymentują z technologią <i>blockchain</i>. Jednoznaczne stwierdzenie, iż tego typu podmioty mają możliwość świadczenia usług w zakresie kryptoaktywów może pozytywnie wpłynąć na bezpieczeństwo rynku obrotu kryptoaktywami.</p> <p>Dlatego proponujemy, aby w uOIF znalazła się zmiana wskazana w poprzedniej kolumnie.</p>	n/d n/d

¹⁵ Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2023 r. poz. 1570, ze zm.); „uVAT”.

¹⁶ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz.U. z 2023 r. poz. 646, ze zm.); „uOIF”.

Postulowane brzmienie przepisu	Uzasadnienie	MiCAR
10) świadczenie usług w zakresie kryptoaktywów w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 16 rozporządzenia 2023/1114.”		
Rozdział 8 – Przepisy przejściowe, dostosowujące i przepis końcowy [art. 102 - art. 111]		
Artykuł 104		
„Wnioski o wpis do rejestru działalności w zakresie walut wirtualnych złożone i nierozpatrzone przed dniem wejścia w życie ustawy zostaną rozpatrzone zgodnie z dotychczasowym stanem prawnym pozostawia się bez rozpatrzenia. ”	<p>W obecnym brzmieniu art. 104 Projektu stanowi, że „Wnioski o wpis do rejestru działalności w zakresie walut wirtualnych złożone i nierozpatrzone przed dniem wejścia w życie ustawy pozostawia się bez rozpatrzenia.” Przepis ten budzi poważne zastrzeżenia natury konstytucyjnej.</p> <p>Uznanie za automatycznie nierozpatrzone wniosków złożonych przed wejściem w życie Ustawy stanowi daleko idące naruszenie konstytucyjnej zasady ochrony praw nabytych. Zasada ta jest wywodzona zgodnie z ugruntowanym orzecnictwem Trybunału Konstytucyjnego i doktryny prawa konstytucyjnego z art. 2 Konstytucji RP (<i>vide</i> wyrok TK z dnia 10 lipca 2000 r., SK 21/99; M. Jackowski, <i>Ochrona praw nabytych w polskim systemie konstytucyjnym</i>). Treścią zasady praw nabytych jest zakaz stanowienia przepisów arbitralnie odbierających lub ograniczających prawa podmiotowe przysługujące jednostce lub innym podmiotom prywatnym występującym w obrocie prawnym. Wobec takiego rozumienia tej zasady nie sposób nie zauważyć, jej rażącego naruszenia w projektowanym art. 104 Ustawy, który odmawia prawa do rozpatrzenia złożonego wniosku do rejestru działalności w zakresie wirtualnych walut. Oczywiście zasada ta nie ma charakteru absolutnego, przy czym odstępstwa od tej zasady powinny być wprowadzane wyjątkowo, w szczególności, gdy potrzeba zapewnienia realizacji innej wartości istotnej dla systemu prawnego. W tym przypadku jednak trudno dostrzec jaką wartość ustawodawca chciałby chronić konstruując normę wynikającą z art. 104 Projektu. Co więcej konstrukcja prawna przewidziana w art. 104 Projektu godzi w prawa polskich przedsiębiorców, którzy przed dniem wejścia w życie Ustawy nabyli prawo do rozpatrzenia swojego wniosku. I o ile, wniosek ten będzie prawidłowo złożony (bez braków formalnych) powinien zostać rozpatrzony.</p>	n/d
Artykuł 105		
<p>„Art. 105. 1. W okresie od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy do dnia uzyskania zezwolenia, o którym mowa w art. 59 ust. 1 lit. a rozporządzenia 2023/1114, rozumianego jako dzień wydania decyzji przez organ nadzoru w I instancji, albo do dnia odmowy udzielenia tego zezwolenia, rozumianego jako dzień wydania prawomocnej decyzji przez organ nadzoru, nie dłużej jednak niż do dnia 1 lipca 2026 r. 31 grudnia 2025 r., podmiot wpisany na dzień wejścia w życie niniejszej ustawy do rejestru działalności w zakresie walut wirtualnych, świadczący usługi w zakresie kryptoaktywów w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 16 rozporządzenia 2023/1114, wykonuje działalność w zakresie walut wirtualnych zgodnie z przepisami ustawy zmienianej w art. 101 w brzmieniu dotychczasowym, przy czym podmiot ten wykreśla się z tego rejestru także w przypadku:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) braku wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, w przypadku osób fizycznych albo do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym, w przypadku osób 	<p>Odnosnie do art. 105 istnieje kilka istotnych zastrzeżeń natury prawnej i aksjologicznej, tj.:</p> <ol style="list-style-type: none"> (a) doprecyzowanie określenia „uzyskania zezwolenia, o którym mowa w art. 59 ust. 1 lit. a rozporządzenia 2023/1114 albo odmowy udzielenia tego zezwolenia” na korzyść uczestników rynku; (b) wydłużenie okresu stosowania środków przejściowych zgodnie z art. 143 MiCAR; (c) doprecyzowanie przesłanek wykreślenia z rejestru przewidzianych w art. 105 ust. 1 pkt. 2 i 3 Projektu Ustawy. <p>Ad. (a)</p> <p>Historycznie tego typu sformułowania odnoszące się do cezury czasowej określonej przez wydanie decyzji administracyjnej czy orzeczenia zawsze wywołują wątpliwości, o który etap ostateczności czy prawomocności chodziło ustawodawcy. Postulujemy, aby w tym przypadku przesądzić tę kwestię na korzyść uczestników rynku. Po pierwsze, poprzez doprecyzowanie określenia „uzyskania zezwolenia, o którym mowa w art. 59 ust. 1 lit. a rozporządzenia 2023/1114”, tak aby wprost wynikało z brzmienia przepisu, że chodzi o decyzję administracyjną wydaną przez organ nadzoru w pierwszej instancji. Po drugie, aby w zakresie odmowy udzielenia tego zezwolenia, chodziło o decyzję prawomocną organu nadzorczego po jego ponownym rozpatrzeniu.</p> <p>Ad. (b)</p>	Art. 143 (2) MiCAR

Postulowane brzmienie przepisu	Uzasadnienie	MiCAR
<p>prawnych lub jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej;</p> <p>2) stwierdzenia, że w okresie tym:</p> <p>a) dwukrotnie nie odpowiedział na kierowane do niego, na adres wskazany w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej lub Krajowym Rejestrze Sądowym, żądanie w związku z kontrolą, o której mowa w art. 43 ust. 7 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców;</p> <p>b) odmówił przyjęcia kierowanego do niego, na adres wskazany w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej lub Krajowym Rejestrze Sądowym, zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli, o której mowa w art. 43 ust. 7 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców;</p> <p>c) nie podjął kierowanej do niego, na adres wskazany w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej lub Krajowym Rejestrze Sądowym, przesyłki w swojej placówce pocztowej zawierającej zawiadomienie o zamiarze wszczęcia kontroli, o której mowa w art. 43 ust. 7 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców;</p> <p>3) uzyskania od Generalnego Inspektora Informacji Finansowej informacji o dwukrotnym niedopełnieniu w tym okresie obowiązku, o którym mowa w art. 76 ustawy zmienianej w art. 101.</p> <p>2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 101 w brzmieniu dotychczasowym w zakresie organu właściwego w sprawach rejestru działalności w zakresie walut wirtualnych, o którym mowa w art. 129p ustawy zmienianej w art. 101, zwanego dalej „organem właściwym w sprawach rejestru”, oraz organu wyznaczonego na podstawie art. 129x ustawy zmienianej w art. 101.</p>	<p>Zgodnie z obecnym brzmieniem Projektu Ustawy w okresie od dnia wejścia w życie Ustawy do dnia uzyskania zezwolenia, o którym mowa w art. 59 ust. 1 lit. a MiCAR, albo odmowy udzielenia tego zezwolenia, nie dłużej niż <u>do dnia 31 grudnia 2025 r.</u>, podmiot wpisany na dzień wejścia w życie niniejszej ustawy do rejestru działalności w zakresie walut wirtualnych, świadczący usługi w zakresie kryptoaktywów w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 16 MiCAR, <u>wykonuje działalność w zakresie walut wirtualnych zgodnie z przepisami ustawy zmienianej w art. 101 w brzmieniu dotychczasowym.</u></p> <p>W związku z powyższym Projekt Ustawy przewiduje <u>krótszy okres przejściowy dla istniejących CASP niż Rozporządzenie 2023/1114.</u> Taki podmiot, który będzie działał przed wejściem w życie Ustawy, o ile wystąpi o zezwolenie, może działać nie dłużej niż do końca 2025 r., podczas gdy MiCAR przewiduje dłuższy okres, a mianowicie do 1 lipca 2026 r. Jest to kolejny wyraz nadmiernie rygorystycznego dostosowywania przepisów krajowych do MiCAR.</p> <p>Oczywiście okres ochrony przewidziany w MiCAR jest opcjonalny dla ustawodawców krajowych i mogą oni zdecydować o jednostronnym skróceniu okresu przejściowego. Należy jednak być w pełni świadomym konsekwencji, jakie może to rozwiązanie mieć dla polskich CASP.</p> <p>Po pierwsze, należy spojrzeć na sytuację polskich CASP z szerszej perspektywy obowiązków regulacyjnych. Wobec faktu, że 30 grudnia 2024 roku wchodzi nowe Rozporządzenie 2023/1113¹⁷ wprowadzające tzw. <i>travel rule</i> (w skrócie obowiązek gromadzenia i przekazywania przez CASP wymaganych nazw/imion i nazwisk oraz danych rachunków stron zaangażowanych w transfery aktywów wirtualnych między instytucjami finansowymi), podmioty te muszą zaangażować dużo zasobów finansowych, ludzkich i technologicznych w odpowiednie wdrożenie tych regulacji w swoich organizacjach. Nie ma bowiem gotowych, komercyjnych rozwiązań infrastruktury technologicznej, które mogłyby wspomóc CASP w wywiązywaniu się z obowiązków związanych z <i>travel rule</i>. Z racji tak dużych wyzwań dla podmiotów CASP, postulujemy zastosowanie maksymalnego okresu przejściowego przewidzianego w MiCAR, aby zapewnić polskim firmom wystarczająco dużo czasu na dostosowanie się do MiCAR.</p> <p>Po drugie, należy zapewnić polskiemu organowi nadzoru odpowiednio dużo czasu na ocenę wniosków MiCAR (które chociażby z ww. powodów dot. dostosowywania się do Rozporządzenia 2023/1113 mogą zacząć służyć dość późno). Biorąc pod uwagę, czas potrzebny do weryfikacji wniosków w ramach postępowań licencyjnych i dotychczasowe statystyki trwania postępowań licencyjnych przed polskim organem nadzoru, termin 31 grudnia 2025 r. może nie pozwolić na sprawne przeprowadzenie postępowań w zakresie wniosków złożonych przez CASP korzystających z okresu przejściowego. Co w konsekwencji będzie powodować brak możliwości prowadzenia działalności przez CASP. Innymi słowy, brak podjęcia przez nadzorcę decyzji w przedmiocie udzielenia zezwolenia do końca 2025 roku może skutkować samoczynnym brakiem możliwości dalszego świadczenia usługi przez CASP, przez co podmiot ten, może być karany za opieszałość nadzorcy i bez własnej winy nie mieć możliwości dalszego</p>	

¹⁷ Rozporządzenie PE i Rady (UE) 2023/1113 z dnia 31 maja 2023 r. w sprawie informacji towarzyszących transferom środków pieniężnych i niektórych kryptoaktywów oraz zmiany dyrektywy (UE) 2015/849 (Dz.U.UE.L.2023.150.1); **“Rozporządzenie 2023/1113”**.

Postulowane brzmienie przepisu	Uzasadnienie	MiCAR
<p>3. W okresie od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy do dnia 31 grudnia 2026 r. Generalny Inspektor Informacji Finansowej udostępnia z urzędu organowi właściwemu w sprawach rejestru posiadane informacje dotyczące dwukrotnego niedopełnienia przez podmiot, o którym mowa w ust. 1, obowiązku, o którym mowa w art. 76 ustawy zmienianej w art. 101.</p>	<p>świadczenia usług. Na CASP będzie spoczywało więc znaczące ryzyko prawne i biznesowe, na które może mieć ograniczony wpływ.</p> <p>Wśród państw europejskich, które zdecydowały się na 18 miesięczny okres przejściowy jest m.in. Francja (PACTE)¹⁸.</p> <p>Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności i argumenty, postulujemy wydłużenie okresu przejściowego zgodnie z art. 143 MiCAR do dnia 1 lipca 2026 r.</p> <p>Ad. (c)</p> <p>W art. 105 ust. 1 pkt 2 i 3 Projektu Ustawy zawarto bardzo kontrowersyjne przesłanki wykreślenia podmiotów z rejestru CASP. W naszej ocenie przesłanki te mają charakter zbyt uznaniowy i wymagają wykreślenia lub gruntownej zmiany poprzez wskazanie ram czasowych oraz doprecyzowanie w ten sposób, aby można było mówić o równości na rynku finansowym, albowiem innych podmiotów regulowanych nie dotyczą tak restrykcyjne przepisy związane z wykreśleniem z rejestru.</p>	
<p>Dodanie artykułu 105a (lub odpowiednie przesunięcie numeracji jednostek redakcyjnych Projektu Ustawy)</p>		<p>n/d</p>
<p>„Art. 105a. Z dniem wejścia w życie ustawy Komisja rozpoczyna rozpatrywanie wniosków o udzielenie zezwolenia, o którym mowa w art. 59 ust. 1 lit. a rozporządzenia 2023/1114.”</p>	<p>W związku z tym, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) MiCAR przewiduje okres do 18 miesięcy (tj. max. do 1 lipca 2026 r.), podczas którego CASP powinny mieć możliwość zachowania dostępu za pośrednictwem krajowych zezwoleń do tych samych rynków krajowych, co przed „wejściem w życie” MiCAR; (b) ustawodawcy krajowi mogą jednostronnie skrócić okres przejściowy w taki sposób, który spowoduje, że CASP nie będą w stanie obsługiwać tych rynków, w których klauzula środków przejściowych (<i>grandfathering rule</i>) zostanie znacznie skrócona lub nie będzie w ogóle obowiązywać, jeżeli nie uzyskają zezwolenia MiCAR¹⁹; (c) będzie zatem istnieć przewaga konkurencyjna dla podmiotów CASP, które wybiorą państwo członkowskie na swoją siedzibę, które będzie skłonne szybko podejmować działania w celu wczesnego przyznawania zezwoleń MiCAR (tu warto nadmienić, że część krajów europejskich już wprowadziła analogiczne lub bardzo podobne do MiCAR reżimy prawne dotyczące kryptoaktywów (np. Malta, Francja²⁰) lub bardziej rygorystyczne (np. Niemcy²¹)), ponieważ zagwarantuje im to dostęp do rynków krajowych w całej UE, w przeciwieństwie do podmiotów CASP, które mogą się ubiegać o zezwolenie MiCAR w krajach, w których postępowanie o przyznanie zezwolenia trwa dłużej; (d) polskie podmioty CASP powinny mieć takie same możliwości dostępu do rynku UE, jak CASP zarejestrowane w innych jurysdykcjach europejskich; 	<p>n/d</p>

¹⁸ <https://pavtechlaw.com/en/crypto-assets-france-anticipation-micar/>; dostęp: 08.03.2024 r.

¹⁹ Działalność transgraniczna podmiotu korzystającego z okresu przejściowego może mieć miejsce tylko wtedy, gdy podmiot ten przestrzega odpowiednich przepisów mających zastosowanie zarówno w macierzystym, jak i przyjmującym państwie członkowskim. Świadczenie usług związanych z kryptoaktywami w okresie przejściowym powinno w każdym przypadku być zgodne z obowiązującymi przepisami krajowymi w państwie członkowskim, w którym świadczone są usługi. Podmioty korzystające z zasady grandfathering nie będą mogły prowadzić działalności transgranicznej w państwach członkowskich, w których klauzula grandfathering nie ma (lub już nie ma) zastosowania.

²⁰ <https://www.dlnews.com/articles/regulation/how-european-officials-are-attracting-crypto-before-mica/>; dostęp: 08.03.2024 r.

²¹ <https://www.bwbirds.com/en/insights/2021/germany/the-draft-regulation-micar/>; dostęp: 08.03.2024 r.

Postulowane brzmienie przepisu	Uzasadnienie	MiCAR
	<p>(e) przepisy tytułu V MiCAR dotyczące procedury udzielania zezwolenia na prowadzenie działalności w charakterze CASP stosuje się od dnia 30 grudnia 2024 r.;</p> <p>(f) zgodnie z Projektem Ustawa (zasadniczo) ma wejść w życie 30 czerwca 2024 r.;</p> <p>należy podjąć dodatkowe działania, które zagwarantują możliwie jak najsprawniejsze przyznawanie zezwoleń MiCAR dostawcom usług w zakresie kryptoaktywów zarejestrowanym w Polsce, a chcącym świadczyć działalność transgraniczną, tak aby nie utraciły one dostępu do rynków krajowych w innych państwach członkowskich (tych, które skracają lub w ogóle nie przewidują okresu przejściowego dla CASP).</p> <p>W tym celu postulujemy, aby Projekt Ustawy przewidywał wyraźną podstawę prawną dla polskiego organu nadzoru, do rozpatrywania wniosków o udzielenie zezwolenia MiCAR od dnia 30 czerwca 2024 r., tj. zgodnie z Projektem, od dnia wejścia w życie Ustawy. Pozwoli to na rozciągnięcie w czasie obciążenia Komisji związanego z postępowaniami licencyjnymi oraz zapobieżenie nagłemu jednorazowemu szokowi firm ubiegających się o zezwolenie. Takie rozwiązanie najpewniej będzie implikowało konieczność zawarcia odpowiednich przepisów proceduralnych w Projekcie Ustawy powtarzających regulacje MiCAR, ale kwestia zapewnienia równych szans dla CASP zarejestrowanych w Polsce w kontekście działalności transgranicznej oraz zminimalizowanie ryzyka nierozpatrzenia do 31 grudnia 2025 r. (lub do postulowanego 1 lipca 2026 r.) wszystkich złożonych wniosków przez polski organ nadzoru ma kluczowe znaczenie.</p>	